PROGRAMMA ECONOMIE 2026-2040

Sturing in tijden van groei én transitie

Gemeente Deurne

GINDER®
komt het tot leven

VOORWOORD

Een sterke economie is geen bijzaak. Zij vormt de basis voor werkgelegenheid, voorzieningen en de leefbaarheid van onze gemeente. In Deurne zie ik dat elke dag terug. Bedrijven die al generaties lang onderdeel zijn van onze gemeenschap, ondernemers die investeren en werknemers die hier hun brood verdienen. Dat laat zien hoe belangrijk het is dat de economische motor blijft draaien.

Als wethouder economie vind ik het essentieel dat ondernemers de ruimte krijgen om te ondernemen. Dat betekent duidelijke keuzes, heldere kaders en geen onnodige belemmeringen. De rol van de overheid is wat mij betreft ondersteunend: niet alles dichtregelen, maar zorgen dat initiatief mogelijk is en tempo kan worden gemaakt. Ondernemers weten zelf vaak heel goed wat nodig is om te kunnen groeien of vernieuwen.

Deurne staat aan de vooravond van de schaalsprong: een periode van groei. We bouwen woningen, onze bevolking neemt toe en daarmee groeit ook de behoefte aan werkgelegenheid en voorzieningen. Die ontwikkeling biedt kansen, maar vraagt ook om scherpte. De ruimte is beperkt en de arbeidsmarkt staat onder druk. Daarom is groei geen doel op zich. Het gaat om de vraag welke economische activiteiten bijdragen aan een sterk en toekomstbestendig Deurne.

Met dit programma kiezen we bewust voor een economie die past bij onze gemeente. We bouwen voort op bestaande kracht, zoals de maak- en bouwsector, een ondernemende en vernieuwende agrarische sector en sterke maatschappelijke sectoren zoals zorg, onderwijs en recreatie. Sectoren die zorgen voor banen, maar ook voor stabiliteit en samenhang.

Dit programma biedt richting en duidelijkheid. Voor ondernemers die willen investeren. Voor initiatieven die passen binnen het economisch profiel van Deurne. En voor de manier waarop wij als gemeente samenwerken met het bedrijfsleven, met korte lijnen, één herkenbaar aanspreekpunt en een houding van meedenken.

Ik ben ervan overtuigd dat Deurne economisch sterk blijft als we samen met ondernemers keuzes durven maken en ruimte geven waar dat kan. Met dit programma leggen we daarvoor een stevig en realistisch fundament.

Tom Oomen
Wethouder Economie
Gemeente Deurne

INHOUD

Hoofstuk 1. Inleiding **9**

1.1. Daarom dit programma 10

Hoofdstuk 2. Uitgangssituatie **12**

2.1 De Deurnese economie in een notendop 13

2.2 Ontwikkelingen die om actie vragen 14

2.3 Daarom kiezen we voor brede welvaart 15

Hoofdstuk 3. Onze ambitie **17**

3.1 Het nieuwe kompas 18

3.2 Wat we willen bereiken 19

3.3 Groei met grip, kwaliteit en focus 23

Hoofstuk 4. Ons economisch profiel **23**

4.1 Daarom anders denken, organiseren en uitvoeren 24

4.2 Aan de slag 25

4.2.1 Sterke maatschappelijke sectoren als basis 26

4.2.2 Vernieuwende agrarische sector 28

4.2.3 Florerende vrijetijdseconomie 30

4.2.4 Krachtige plek van makers 34

4.3 Kortom, ons economisch profiel 37

5. Gebiedsgerichte uitwerking **38**

5.1 Talenten van de plek benutten 39

5.1.1 Vitale kernen 41

5.1.2 Sterke bedrijventerreinen 43

5.1.3 Productielandschap 46

5.1.4 Reuring 48

5.1.5 Plek voor natuur en rust 50

5.2 5.2 Samenvattende kaart 51

6. Uitvoering **52**

7. Strategie & organisatie **60**

7.1 Organiseren voor uitvoering 61

Bijlage I. Verdieping banenindex en werkgelegenheid **64**

Bijlage I. Totstandkoming van dit programma **66**

Bijlage II. Resultaten ondernemerenquête **67**

MANAGEMENTSAMENVATTING

Een programma voor sturing in tijden van groei en transitie

Deurne staat aan de vooravond van een ingrijpende schaalsprong. Tot 2040 groeit de gemeente met circa 8.550 woningen en ongeveer 18.000 inwoners. Deze groei biedt nieuwe kansen, maar vraagt tegelijkertijd om keuzes. In een periode waarin ruimte schaars is en maatschappelijke, economische en ecologische transities elkaar versterken, is gericht sturen van belang. De centrale vraag van dit programma luidt daarom: *hoe kan Deurne economisch meegroeien met de schaalsprong, zonder haar identiteit en toekomstbestendigheid uit het oog te verliezen?*

Met dit programma kiest de gemeente bewust voor sturing in tijden van groei én transitie. Het programma vertaalt de ambities uit de Koersdocument Omgevingsvisie Deurne 2050 naar een helder economisch perspectief en maakt expliciet waar Deurne op inzet.

Van kwantitatieve groei naar kwaliteit en betekenis

In een tijd van sterke bevolkingsgroei, schaarse ruimte en ingrijpende transities is ongerichte economische groei geen houdbare koers. Het één-op-één laten meegroeien van werkgelegenheid met de bevolking leidt tot een onrealistische opgave en een te grote druk op ruimte en arbeidsmarkt. Daarom stuurt Deurne op gerichte, kwalitatieve groei, met brede welvaart als leidend kompas.

Economische ontwikkeling wordt niet langer beoordeeld op aantallen alleen, maar op de bijdrage aan het versterken van de leefbaarheid, gezondheid, sociale samenhang en duurzaamheid. Groei is geen doel op zich, maar een bewuste keuze om Deurne sterker en veerkrachtiger te maken. Deurne zet daarom met dit programma in op een versterking van de werkgelegenheid richting 2040 met minimaal 5.000 extra banen binnen een sterk economisch profiel en in de vier speerpuntsectoren. Zo verstevigt Deurne haar positie als aantrekkelijke woon- en werkgemeente, met een herkenbare subregionale rol binnen de Peel en de bredere regio.

Het economisch profiel van Deurne: vier speerpuntsectoren

Deurne bouwt een herkenbaar profiel met vier speerpuntsectoren. Deze sectoren sluiten aan bij de identiteit van Deurne, versterken elkaar onderling en leveren zowel economische als maatschappelijke meerwaarde. Deurne kiest ervoor juist in deze speerpuntsectoren de werkgelegenheidsgroei te faciliteren.

Sterke maatschappelijke sectoren als basis - voor een Deurne waar gezondheid en onderwijs op orde zijn

gezondheidszorg en onderwijs vormen de maatschappelijke ruggengraat van Deurne. Zij dragen bij aan het versterken van de gezondheid, kansengelijkheid en leefbaarheid en zijn tegelijkertijd stabiele werkgevers. Door vergrijzing, bevolkingsgroei en veranderende zorg- en onderwijsvraag neemt het belang van deze sectoren verder toe. Deurne positioneert deze sectoren expliciet als volwaardige economische pijlers, met focus op toegankelijke zorg, toekomstgericht onderwijs, een leven lang ontwikkelen en een lokale arbeidsmarkt die beter aansluit bij de vraag. We zetten in op een groei van circa 1.000 banen in de maatschappelijke sectoren. Daarmee vormen deze sectoren een stabiele basis onder de brede welvaart en voorzien zij in de noodzakelijke werkgelegenheid die past bij de schaalsprong van Deurne.

Vernieuwende agrarische sector - Deurne als pionier in agro-innovatie én nieuwe economische drager

De agrarische sector bevindt zich in een fundamentele transitie. Deurne kiest ervoor deze beweging actief te begeleiden en te benutten. Ingezet wordt op een pionierende agrarische sector, waarin circulaire en innovatieve landbouw wordt gecombineerd met nieuwe verdien-modellen en ondernemerschap. Verbindingen met zorg, recreatie, energie en maakactiviteiten zorgen voor nieuwe economische dragers in het buitengebied. De werkgelegenheid in de traditionele landbouw neemt naar verwachting af, de groei zit vooral in deze nieuwe combinaties, die het buitengebied economisch vitaal en toekomstbestendig houden.

Florerende vrijetijdseconomie - Deurne als gastvrije achtertuin van Brainport

Vrije tijd is geen luxe, maar een essentiële bouwsteen voor welzijn, ontmoeting en leefkwaliteit. In een periode van groei, verstedelijking en toenemende druk op het dagelijks leven neemt het belang van toegankelijke plekken voor ontspanning, recreatie en ontmoeting alleen maar toe. Deurne benut haar kwaliteiten op het gebied van natuur, cultuur en gastvrijheid om zich te ontwikkelen tot de gastvrije achtertuin van Brainport. Door het aanbod te verbreden en te versterken ontstaat een aantrekkelijker, minder seizoensgebonden vrijetijdsprofiel dat zowel inwoners als bezoekers bedient. De vrijetijdseconomie groeit mee met de gemeente en levert naar verwachting circa 250 tot 500 extra banen, met zowel economische als maatschappelijke meerwaarde.

Krachtige plek van makers - Deurne als centrum van hoogwaardige productie én bouw

De maakindustrie vormt de economische ruggengraat van Deurne. Deze sector, gecombineerd met de bouwsector, is grotendeels geconcentreerd op de bedrijventerreinen en realiseert daar, op relatief weinig ruimte, een groot aandeel van de werkgelegenheid en toegevoegde waarde. Deurne vervult daarmee een belangrijke rol in de regionale toeleverketen van Brainport. Waar elders in de regio de focus ligt op kennisontwikkeling en hightech innovatie, vindt in Deurne het daadwerkelijke maken plaats: productie, assemblage, bouw, agrofood-gerelateerde activiteiten en toelevering. Door te focussen op hoogwaardige, toekomstbestendige maak- en bouwactiviteiten blijft deze sector de belangrijkste banenmotor, met richting 2040 circa 3.500 extra banen.

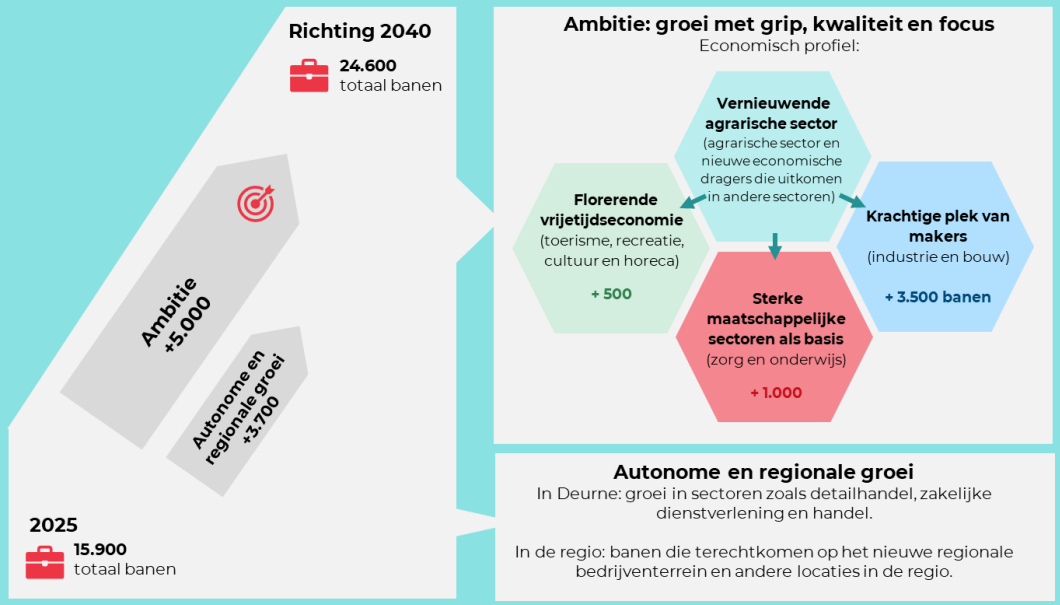

Gebiedsgerichte uitwerking: de juiste functie op de juiste plek

Economische ambities krijgen pas betekenis als zij ruimtelijk landen. Daarom werkt Deurne gebiedsgericht. Door aan te sluiten bij de kwaliteiten en draagkracht van verschillende gebieden ontstaat een samenhangende economie waarin groei, leefkwaliteit en ruimte in balans blijven. De indeling in vijf gebieden is geen harde zonering maar is een strategische ontwikkelrichting en kan uitgewerkt worden in de omgevingsvisie.

Vitale kernen – economische basis van het dagelijks leven

De vitale kernen vormen de huiskamers van de gemeente. Hier komen wonen, maatschappelijke voorzieningen, ontmoeting en kleinschalig ondernemerschap samen en ontstaat het dagelijkse economische en sociale leven. De kernen bieden werkgelegenheid in zorg, onderwijs, dienstverlening, detailhandel en lokale bedrijvigheid en vormen daarmee het draagvlak onder voorzieningen en gemeenschapsleven. Deurne kiest er nadrukkelijk voor om wonen, werken en voorzieningen in samenhang te ontwikkelen. In nieuwe woonwijken wordt de menging van wonen, werken en voorzieningen de norm. Zo wordt de lokale economie versterkt en blijft het dagelijkse leven voor inwoners goed georganiseerd en bereikbaar.

Sterke bedrijventerreinen – motor van werkgelegenheid en waardecreatie

De bedrijventerreinen zijn de primaire locaties voor productie, innovatie en werkgelegenheidsgroei en vormen de economische motor van Deurne. Hier concentreert zich met name de maak- en bouwindustrie. Omdat deze ruimte schaars is en van groot economisch belang, zet Deurne nadrukkelijk in op bescherming van bestaande bedrijventerreinen en op een toekomstbestendige inrichting. Dat betekent intensivering, verduurzaming en modernisering, met het principe van de juiste functie op de juiste plek. Bedrijventerreinen worden ingezet voor bedrijven die passen bij het economisch profiel van Deurne en bijdragen aan werkgelegenheid en regionale ketens. Waar de bestaande ruimte onvoldoende is, wordt gericht nieuwe bedrijventerreinruimte ontwikkeld. Nieuwe bedrijventerreinen worden regionale afgestemd of ontwikkeld, zoals bedrijventerrein Brainport Oost. Altijd met oog voor bereikbaarheid, duurzaamheid en landschappelijke inpassing. Zo blijft Deurne ook op langere termijn een aantrekkelijke vestigingsplek voor maakbedrijven.

Productielandschap – economie in transitie

Het productielandschap omvat het buitengebied waar agrarische vernieuwing en nieuwe economische combinaties samenkomen. Deurne zet in op een toekomstbestendige ontwikkeling met ruimte voor circulaire landbouw, die ook intensief kan zijn. We stimuleren nieuwe economische ketens van land tot pand: van nieuwe teelten en verwerking op het eigen erf tot toepassing in lokale en regionale ketens. Op kansrijke locaties, zoals het huidige glastuinbouwconcentratiegebied, ontstaan mogelijkheden voor combinaties van agrifood-activiteiten en duurzame energie, met potentie voor een toekomstgericht agrifoodcluster.

Daarnaast wordt lokale energieopwekking ingezet als nieuw verdienmodel, waar dit landschappelijk passend is. Vrijkomende agrarische bebouwing biedt ruimte voor nieuwe vormen van lokale bedrijvigheid, zoals innovatieve start-ups, dienstverlening en kleinschalige maakbedrijven. Zo ontwikkelt het productielandschap zich tot een economisch vitaal en toekomstbestendig gebied.

Reuring – vrijetijdseconomie en ontmoeting

Reuring staat voor plekken waar economie, ontmoeting en beleving samenkomen. Multifunctionele landbouw speelt hierin een rol, waar agrarische productie wordt gecombineerd met recreatie, zorg, educatie of de verkoop van streekproducten. Vrijkomende agrarische bebouwing biedt ruimte voor (kleinschalige) recreatieve en economische functies, zoals agrotoerisme of hoogwaardige ontmoetingsplekken. Zo versterkt reuring de vrijetijdseconomie, creëert zij extra werkgelegenheid en draagt zij bij aan de kwaliteit van het dagelijks leven, met respect voor landschap.

Plek voor natuur en rust – economische waarde van kwaliteit

Gebieden voor natuur en rust vormen een belangrijk tegenwicht voor economische dynamiek en verstedelijking. Zij dragen bij aan gezondheid, biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit en zijn daarmee van grote waarde voor brede welvaart en het vestigingsklimaat van Deurne. Ontwikkelingen zijn hier terughoudend en zorgvuldig, met respect voor de aanwezige kwaliteiten. Deze gebieden ondersteunen indirect de economie door Deurne aantrekkelijk te houden als woon-, werk- en recreatiegemeente.

Overzichtskaart van de gebiedsgerichte uitwerking

Uitvoering: koersvast én wendbaar

Dit economisch programma is een dynamisch document en vormt een inhoudelijke bouwsteen van de Omgevingsvisie Deurne 2050. Het programma geeft richting aan de economische ontwikkeling binnen de integrale ruimtelijke koers van de gemeente en wordt, na vaststelling van de Omgevingsvisie, waar nodig aangepast en uitgewerkt als omgevingsprogramma met een concreet uitvoeringsprogramma.

Deurne stuurt op economische ontwikkeling die bijdraagt aan brede welvaart en hanteert daarbij *'verdien de ruimte'*: economische initiatieven worden beoordeeld op hun bijdrage aan kwaliteit, duurzaamheid en toekomstbestendigheid. Afwegingen vinden integraal plaats, in samenhang met ruimtelijke, sociale en ecologische belangen.

In de uitvoering kiest Deurne voor strategisch accountmanagement en één herkenbare toegang voor ondernemers. Via een centraal ondernemersloket onderhoudt de gemeente actief relaties met strategisch belangrijke sectoren en bedrijven, signaleert zij kansen en knelpunten en verbindt zij initiatieven aan gemeentelijke en regionale opgaven. Zo combineert Deurne duidelijke kaders met een uitnodigende en meedenkende houding richting ondernemers.

1. INLEIDING

In de inleiding leggen we uit waarom dit programma is opgezet, welke doelen we nastreven en hoe dit tot stand is gekomen. We benadrukken de samenhang met de omgevingsvisie, waarbij integraliteit centraal staat om een breed gedragen en samenhangende aanpak te waarborgen.

1.1 DAAROM DIT PROGRAMMA

Regionale groei benutten voor een sterker Deurne
Deurne maakt deel uit van de regio Zuidoost-Brabant die sterk in beweging is. Brainport ontwikkelt zich tot een krachtig economisch ecosysteem waar stedelijke dynamiek en een aantrekkelijk landelijk gebied elkaar versterken. Hierin vervult Deurne een groeiende rol als subregionaal knooppunt. We staan daardoor aan de vooravond van een eigen schaalsprong. De opgave is om tot 2040 circa 8.550 woningen te bouwen om aan de groeiende vraag te voldoen. Met het bouwen van deze woningen zal de gemeente met bijna 18.000 inwoners groeien. Dat brengt natuurlijk ruimtelijke en maatschappelijke uitdagingen met zich mee.

De gemeente wil meer dan alleen groei faciliteren. Deurne wil de kansen die hierdoor ontstaan gericht benutten om de kwaliteit te verbeteren. Nieuwe woningen bieden kansen om voorzieningen te versterken, werkgelegenheid te vergroten en de leefomgeving groener en gezonder te maken. De gemeente moet sterker, veerkrachtiger en toekomstbestendiger worden en de economie kan een rol spelen om de brede welvaart te versterken.

De ambities van college en gemeenteraad staan verwoord in het vastgestelde Koersdocument Omgevingsvisie Deurne 2050. Daarin is richting gegeven aan Deurne als woon- én werkgemeente, met als uitgangspunt dat de werkgelegenheidsgroei evenwichtig wordt afgestemd op de bevolkingsgroei. Dit economisch programma bouwt hierop en vertaalt deze ambities naar richting en keuzes voor de economische ontwikkeling van Deurne.

Een economie die meegroeit met Deurne
Deurne wil een gemeente zijn waar wonen, werken en leven elkaar versterken. Dat vraagt om een economie die niet alleen groeit met de schaalsprong, maar ook kwalitatief bijdraagt aan het versterken van de leefomgeving en de gemeenschap. Het gaat om werkgelegenheid die past bij Deurne, duurzaam en toekomstgericht is en meerwaarde biedt voor inwoners, ondernemers en de omgeving. In dit programma staat centraal hoe we deze werkgelegenheidsgroei willen vormgeven in evenwicht met de bevolkingsgroei. We geven inzicht in welke economie we willen zijn en welke type werk en ondernemerschap Deurne sterker maken. Waar liggen kansen en op welke manier kunnen we ruimtelijke randvoorwaarden organiseren om die groei mogelijk te maken. Zo ontstaat een toekomstbestendige economie die Deurne stevig positioneert binnen de regio en tegelijkertijd onderscheidend en herkenbaar blijft.

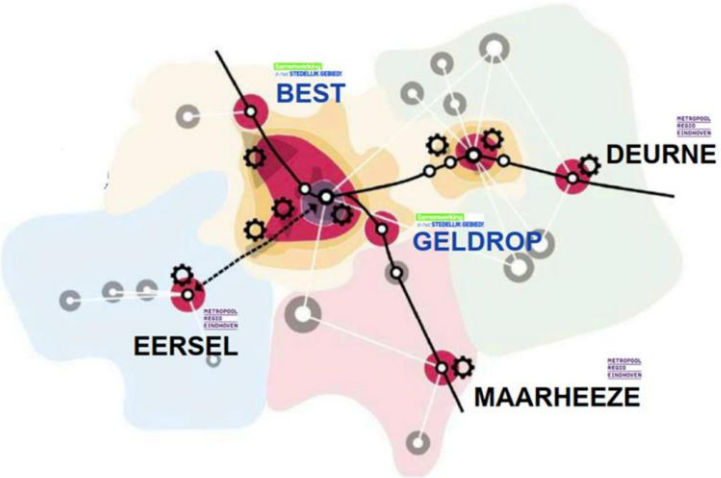

Stedelijk systeem van de regio:
- steden/regionale knopen (rood-geel)
- subregionale knopen (rode cirkels)
- dorpen (grijze cirkels)

Verandering als constante vraagt om keuzes

Naast regionale groei hebben we te maken met transities die impact hebben op onze economie. Digitalisering verandert de manier waarop we werken, leren en ondernemen. Klimaatverandering raakt onze leefomgeving en gezondheid. Vergrijzing en instroom van nieuw talent zorgen voor veranderingen in de arbeidsmarkt en de sociale samenhang. De landbouwsector beweegt mee onder invloed van maatschappelijke en economische veranderingen. Uitdagingen zoals energievoorziening, stikstofproblematiek en nieuwe economische dragers vragen hierbij onze aandacht. Deze transities onderstrepen de behoefte aan een helder perspectief in een tijd van durende verandering. De keuzes die we vandaag maken, bepalen immers het welzijn en het verdienvermogen van de generaties van morgen.

Met dit programma willen we daarom niet alleen richting geven in een periode van groei, maar ook in een tijd van transitie. We erkennen de uitdagingen en benutten tegelijkertijd de kansen die zich voordoen. Als gemeente maken we met dit programma duidelijk waar we de komende jaren werk van maken, met gerichte focus en scherpe keuzes op samenhangende en strategische thema's.

Leeswijzer

Dit programma start met de uitgangssituatie van Deurne en een brede blik op de economie. Hoofdstuk 3 beschrijft de ambitie en introduceert het economisch profiel. Hoofdstuk 4 verdiept dit profiel met strategische keuzes voor de komende jaren. Hoofdstuk 5 werkt dit gebiedsgericht uit. Hoofdstuk 6 behandelt de uitvoering, acties en maatregelen en hoofdstuk 7 gaat in op hoe we dit willen organiseren. In bijlage I staat hoe het programma tot stand kwam.

Stevige bouwsteen voor de omgevingsvisie

Dit programma vormt een inhoudelijke bouwsteen voor de Omgevingsvisie Deurne 2050. Waar het Koersdocument de integrale ruimtelijke koers schetst, waarin wonen, werken, mobiliteit, ontmoeten en recreatie elkaar beïnvloeden en de schaarse ruimte om scherpe keuzes vraagt, vertaalt dit programma die koers naar concrete economische ambities en strategische keuzes. Daarmee draagt het bij aan een samenhangend toekomstbeeld van Deurne in 2050.

Het Koersdocument heeft geleid tot tien richtinggevende pijlers, die ondersteunen bij het maken van toekomstige strategische keuzes. In dit programma is nadrukkelijk de verbinding gelegd met deze pijlers en de bijbehorende ontwikkelingen, ambities en doelen.

01. Een veelbelovende toekomst voor Deurne door actieve en integrale RO	Ruimtelijke ordening
02. Kenmerkende identiteiten van Deurnese dorpen en landschappen borgen en versterken	Identiteit
03. Woningbouwontwikkelingen enten op lokale gemeenschappen	Gemeenschappen & wonen
04. Landschap en erfgoed als leidraad voor ontwikkeling	Landschap & erfgoed
05. Duurzaamheid en vergroening als onderdeel van alle plannen	Duurzaamheid en groen
06. Gezondheid als een vanzelfsprekende parameter	Gezondheid
07. Sociaal-economisch potentieel van recreatie en toerisme uitnutten	Recreatie
08. Regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven	Werken
09. Perspectief bieden voor het agrarisch gebied	Landbouw
10. Mobiliteit is geen doel op zichzelf en staat in dienst van andere opgaves	Mobiliteit

2. UITGANGSSITUATIE

In dit hoofdstuk beschrijven we de economische ontwikkeling van Deurne. Dit vormt een opmaat voor de doelen die we uiteindelijk met dit programma willen bereiken.

2.1 DE DEURNESE ECONOMIE IN EEN NOTENDOP

Deurne als woon- én werkgemeente

Deurne kent een stabiele economische ontwikkeling en een robuuste arbeidsmarkt. In 2023 telde de gemeente bijna 15.900 banen, een stijging van circa 15% ten opzichte van 2003. Het werkloosheidspercentage ligt met 2,9% onder zowel het landelijke als regionale gemiddelde. De banenindex bedraagt 84%, wat betekent dat er theoretisch voor 84% van de beroepsbevolking werk beschikbaar is binnen de gemeentegrenzen. Daarmee is Deurne nadrukkelijk een woon en werkgemeente.

Strategische ligging in de regio

Deurne ligt op de economische as tussen Brainport, met focus op technologie en innovatie, en Greenport, gericht op agribusiness en logistiek. Als meest verstedelijkte kern in de Peelregio na Helmond beschikt Deurne over goede verbindingen via weg en spoor. Deze multimodale ontsluiting maakt Deurne aantrekkelijk voor bedrijven en werknemers die zich willen vestigen in een goed bereikbare omgeving met sterke regionale connecties.

Sterke en beeldbepalende sectoren

Deurne kent een brede economische structuur met een mix van sectoren, zoals de agrarische activiteiten, handel, zorg, dienstverlening, food, bouwnijverheid en maakindustrie. Het belang van de bedrijventerreinen en de maakindustrie is, net als in andere Peelgemeenten, groot. Daarnaast bevindt veel werkgelegenheid zich ook buiten de bedrijventerreinen, bijvoorbeeld in het centrum, de wijken of het buitengebied. Deze sterke spreiding in vestigingslocaties én de diversiteit aan sectoren zorgen voor een stabiele basis en maken de lokale economie minder conjunctuurgevoelig. Deze brede structuur vormt de ruggengraat van de Deurnese economie en biedt het merendeel van de werkgelegenheid:

- De gezondheidszorg is al jarenlang een stabiele drager van werkgelegenheid in Deurne. Meerdere grote zorgaanbieders zijn in Deurne gevestigd en vervullen een regionale functie. De zorgsector vormt een stevig fundament onder de lokale economie en is nauw verbonden met maatschappelijke opgaven zoals vergrijzing en de verschuiving van zorg naar preventie.
- Handel is een andere belangrijke pijler van de Deurnese economie. Dankzij de ligging aan de provinciale wegen en de nabijheid van de A67 is Deurne goed bereikbaar voor goederenvervoer en distributie. De werkgelegenheid in deze sector is de afgelopen jaren gegroeid en vervult een ondersteunende rol in regionale ketens.
- De industrie is voornamelijk geconcentreerd op de bedrijventerreinen in Deurne. Hier zijn bedrijven actief in onder andere machinebouw, metaalbewerking en agrofood (productie en verwerking). Deze sectoren leveren een substantiële bijdrage aan de werkgelegenheid en zijn nauw verbonden met het economisch Brainport-netwerk.
- De landbouw is van oudsher een kenmerkende sector voor Deurne. Hoewel het aantal banen in de landbouw relatief beperkt is, is de sector diep verankerd in het lokale DNA. Deurne kent een lange traditie van agrarisch ondernemerschap, waarbij het buitengebied ook fungeert als kraamkamer voor nieuwe bedrijvigheid.

2.2 ONTWIKKELINGEN DIE OM ACTIE VRAGEN

De economie van Deurne staat niet op zichzelf. Zoals geschetst in de inleiding beïnvloeden grotere maatschappelijke bewegingen direct de manier waarop we wonen, werken en ondernemen. Deze ontwikkelingen brengen zowel kansen als uitdagingen met zich mee. Ze zijn een motor voor vernieuwing en nieuwe verdienmodellen, maar zetten ook bestaande structuren onder druk. De meeste ontwikkelingen voltrekken zich grotendeels op eigen verloop. We kunnen ze niet tegenhouden, maar we kunnen wel kiezen hoe we ermee omgaan. De kracht van Deurne ligt in het vermogen om hier wendbaar en doelgericht op in te spelen.

Transitie naar een duurzame en circulaire economie

De afbouw van fossiele energie en de overstap naar hernieuwbare energie en grondstoffen vormen een onomkeerbare beweging. Bedrijven en instellingen staan voor de opgave hun processen te verduurzamen en materialen circulair te gebruiken. Daarnaast is klimaatadaptatie een belangrijk aandachtspunt, zeker voor bestaande bedrijventerreinen die nu al te maken hebben met hittestress in de zomer. Deze omslag is niet alleen nodig om klimaatverandering te beperken, maar ook om de leveringszekerheid te vergroten en de afhankelijkheid van schaarse grondstoffen te verminderen. Voor Deurne liggen hier kansen om bijvoorbeeld op regionaal niveau in te zetten op circulaire economie en deze te stimuleren, met ruimte voor hergebruik en regionale ketens.

Vergrijzing en veranderende bevolkingssamenstelling

Onze bevolking vergrijst, de arbeidsmarkt wordt krapper en bedrijven concurreren steeds intensiever om personeel. Arbeidsaanbod en -vraag beïnvloeden elkaar durend. Hogere lonen werken als aanpassings-mechanisme en bedrijven zetten steeds vaker in op automatisering. De noodzaak om te werken aan een arbeidsmarkt die beter aansluit op de vraag van morgen neemt toe. Dit vraagt om gerichte investeringen in innovatie, duurzame inzetbaarheid en (om)scholing. Met een leven lang ontwikkelen behouden mensen toegang tot de vaardigheden die in de toekomst nodig zijn. Ook de aantrekkingskracht van de regio biedt kansen door de instroom van nieuw talent. De uitdaging voor Deurne is om deze instroom te verbinden met de lokale economie, zodat vergrijzing en bevolkingsgroei beter in evenwicht blijven.

Versnelling van technologische ontwikkeling

Digitalisering, robotisering en automatisering veranderen de manier waarop we produceren, leren en werken. Werk verandert van karakter. Sommige functies verdwijnen, andere ontstaan juist. Nieuwe technologieën zoals kunstmatige intelligentie maken processen slimmer en efficiënter, maar vragen ook om andere vaardigheden. Voor ondernemers betekent dit een noodzaak tot blijvende scholing, samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven en een regionale infrastructuur die innovatie ondersteunt.

Opkomst van de betekeniseconomie

Steeds meer ondernemers sturen niet alleen op winst, maar ook op maatschappelijke waarde. Bedrijven zoeken naar balans tussen economische groei en maatschappelijke impact, bijvoorbeeld door duurzaam te produceren, inclusief te werken of lokaal bij te dragen. Deze verschuiving richting een betekeniseconomie sluit goed aan bij de waarden van Deurne: betrokkenheid, zorg voor elkaar en een sterke gemeenschap. Door dit ondernemerschap te stimuleren, versterken we zowel de lokale economie als de brede welvaart in Deurne.

2.3 DAAROM KIEZEN WE VOOR BREDE WELVAART

Deurne groeit, tijd voor duidelijke keuzes...
Deurne wil de kansen van regionale groei benutten. De uitdaging is wonen en werken in balans te houden en keuzes te maken die bijdragen aan een toekomstbestendige ontwikkeling van Deurne. Daarbij verschuiven we van een model dat vooral gericht is op **kwantitatieve groei** naar **kwalitatieve groei**, met focus op lokale en regionale meerwaarde, duurzaamheid en innovatie.

Dit programma richt zich daarom op het vernieuwen van bestaande economische activiteiten en het creëren van ruimte voor nieuwe initiatieven. Tegelijkertijd blijven we flexibel, zodat beslissingen van vandaag de mogelijkheden van morgen niet beperken. Richting en wendbaarheid gaan hand in hand: keuzes die de economie van nu versterken én de economie van de toekomst mogelijk maken.

...en daarom gebruiken we brede welvaart als kompas!
Hoe geven we richting aan deze keuzes? Door brede welvaart als kompas te gebruiken. Brede welvaart omvat alles wat mensen van waarde vinden. Waar de traditionele welvaart vooral keek naar economie, regionaal product en inkomen, richt het brede welvaartsperspectief zich op het geheel van wat voor mensen belangrijk is: sociale, ecologische en persoonlijke waarden van welzijn zoals gezondheid, opleiding, inclusie, milieu, sociale relaties en veiligheid. Brede welvaart kijkt bovendien niet alleen naar het hier en nu, maar ook naar welzijn in de toekomst en elders. De verschillende onderdelen van brede welvaart bewegen niet altijd in dezelfde richting. Soms zijn afwegingen nodig tussen economische groei, sociale samenhang en omgevingskwaliteit. Door brede welvaart centraal te stellen, maken we keuzes die bijdragen aan een gezonde, duurzame en aantrekkelijke gemeente. Groei wordt daarmee niet alleen opgevangen, maar ook gericht benut op een manier die past bij Deurne.

Om brede welvaart in de praktijk te brengen, is een sterke economische basis onmisbaar. Bedrijven creëren immers werkgelegenheid en kansen voor talent, versterken de sociale cohesie in de kernen en maken het mogelijk om voorzieningen op peil te houden. Door te kiezen voor kwalitatieve groei draagt de economie direct bij aan het versterken van de brede welvaart en aan de duurzame schaalsprong die Deurne nastreeft. In dit programma werken we daarom met overtuiging om vanuit de economie een actieve bijdrage te leveren aan andere omgevings- en maatschappelijke ambities binnen Deurne en de regio.

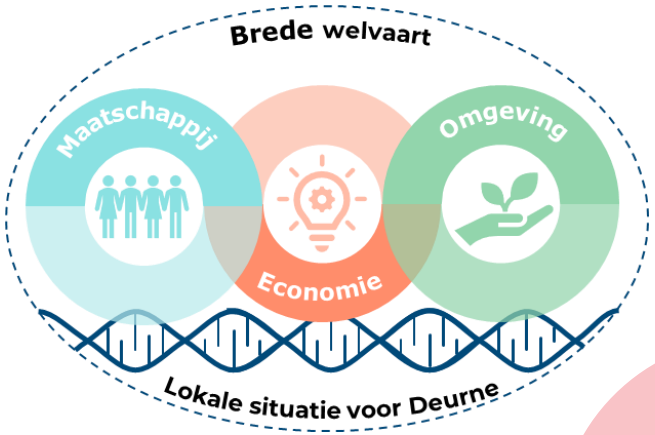

Onze benadering: brede welvaart als verbinder tussen economische, omgevings- en maatschappelijke dimensies van welvaart.

VAN ECONOMISCHE VOORUITGANG...

Focus
Meer en kwantiteit

Waarde
Financieel

Tijdshorizon
Korte termijn

Impact omgeving
Geen directe focus

Maatschappelijke impact
Vaak onopgemerkt gebleven

Doel
Meer productie en consumptie

... NAAR BREDE WELVAARTS-ONTWIKKELING

Focus
Beter en kwaliteit

Waarde
Brede welvaart

Tijdshorizon
Lange termijn

Impact omgeving
Gerichte vermindering van ecologische voetafdruk

Maatschappelijke impact
Bewuste inclusie en versterking van gemeenschappen

Doel
Evenwicht tussen economie, omgeving en maatschappij

3. ONZE AMBITIE

Om te weten waar we naartoe willen, moeten we een beeld hebben van het Deurne waar we naar toe willen bewegen. Hoe ziet de economie van Deurne er in de toekomst uit? De richting en ambitie van de economische ontwikkeling van Deurne koppelen we aan vier strategische speerpuntsectoren waarmee we de komende jaren aan de slag gaan.

3.1 HET NIEUWE KOMPAS

Kwantitatieve groei ➡ kwalitatieve groei
Dit economisch programma beschrijft hoe Deurne zich richting de toekomst wil ontwikkelen, vanuit een perspectief dat nadrukkelijk is verbonden met brede welvaart. De opbouw van het programma volgt de waarden die we centraal stellen:

- waarden die niet alleen richting geven aan de **doelen** (hoofdstuk 3) die we willen bereiken, maar ook beschrijven welke economische en maatschappelijke effect we met dit programma nastreven. Deze waarden weerspiegelen de identiteit van Deurne als ondernemende gemeente met een sterke Peelmentaliteit.

Het formuleren van doelen is één stap, het gezamenlijk realiseren ervan een tweede. Daarom werken we de komende jaren met:

- Vanuit een **economisch profiel** (hoofdstuk 4 en 5) dat richting geeft aan strategische en gerichte keuzes, en
- een **uitvoering, strategie & organisatie** (hoofdstuk 6 en 7) hoe we deze doelen willen bereiken.

In dit programma maken we die aanpak concreet, zodat helder is welke keuzes we maken, waar we op sturen en hoe we de koers vasthouden te midden van regionale groei en grote maatschappelijke transities.

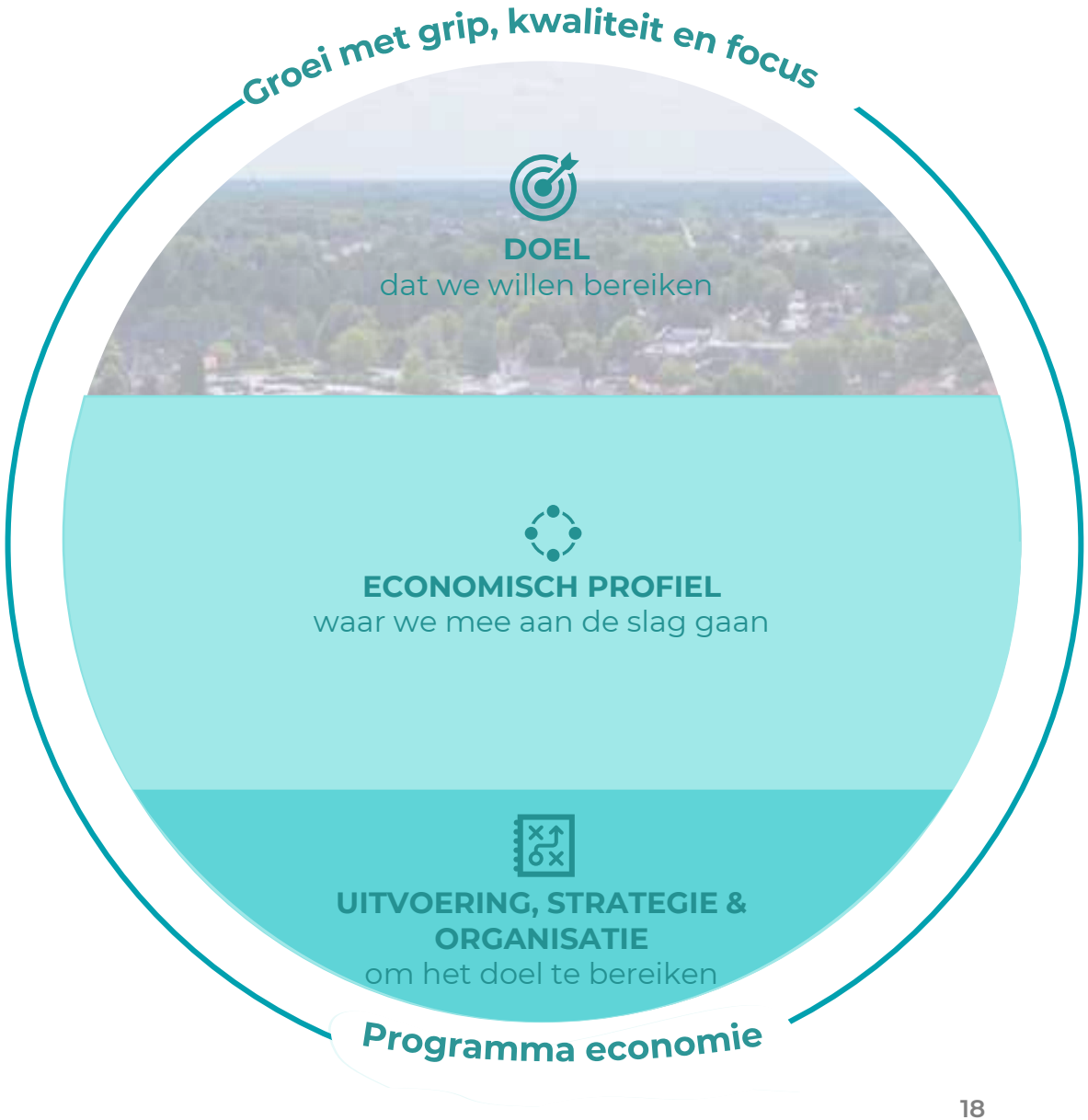

3.2 WAT WE WILLEN BEREIKEN

Deurne kiest voor een zelfbewuste koers in een snelgroeiende regio, waarin bestaande kwaliteiten optimaal worden benut en werkgelegenheid gericht wordt versterkt. De gemeente ontwikkelt een economisch profiel dat herkenbaar en veerkrachtig is, met een gezonde balans tussen stuwende en verzorgende sectoren. Groei is niet willekeurig, maar gericht op sectoren binnen dit profiel die economische én maatschappelijke meerwaarde creëren. Wonen en werken groeien in samenhang, met voldoende ruimte voor werk nu en in de toekomst. Zo streven we naar kwalitatieve groei en een versterking van onze brede welvaart.

Ambitieuze maar realistische groei van werkgelegenheid

De schaalsprong vraagt om een duidelijke eigen positie. Deurne kiest voor een koers die bestaande kwaliteiten benut en versterkt, zodat de kracht van de gemeente bijdraagt aan Brainport en vice versa: een economisch sterk Deurne is onlosmakelijk verbonden met een sterk regionaal ecosysteem. De regionale groei wordt voor een belangrijk deel gedreven door economische ontwikkeling. Dat betekent dat Deurne niet alleen woningen bouwt, maar ook moet inzetten op het versterken van de bestaande werkgelegenheid en het creëren van nieuwe kansen. Als woon- én werkgemeente heeft Deurne momenteel een banenindex van 0,84. Als de economie volledig wil meegroeien met de bevolkingsgroei, zou dat bij een groei van 8.550 woningen circa 8.700 extra banen vragen. We kiezen daarom in dit programma voor een gerichte en nog steeds ambitieuze groei met minimaal 5.000 extra banen en maken deze het uitgangspunt voor dit programma. Maar wel met een scherpe focus in vier speerpuntsectoren en richting geven aan waar we naartoe willen, zonder dat dit een exacte prognose of harde doelstelling is. De overige toename van 3.700 banen zien we in een (autonome) groei bij de andere sectoren en in de omliggende regio, onder andere op het Regionaal Bedrijventerrein Brainport-Oost.

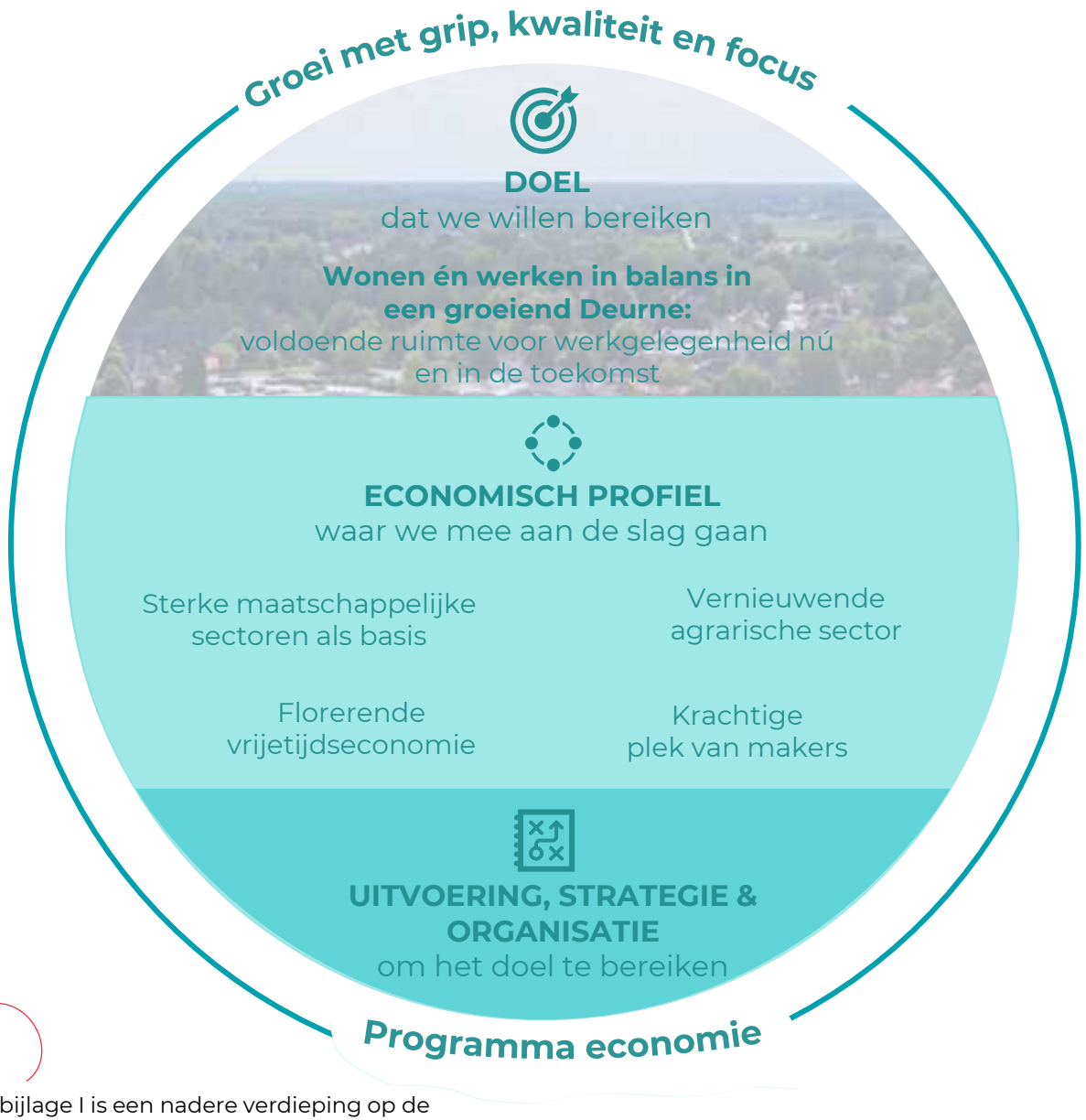

In bijlage I is een nadere verdieping op de banenindex en werkgelegenheidsgroei opgenomen.

In de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant is Deurne aangewezen als subregionaal knooppunt in de Peel en neemt het een belangrijke positie in binnen een breder arbeidsmarkt- en vestigingsmilieu. Deze positie biedt kansen om lokale economische ambities gericht te verbinden met (sub)regionale groei en ontwikkeling en om optimaal te profiteren van de dynamiek in de regio.

Vier pijlers voor een sterk economisch profiel

Deurne kiest een gerichte koers in werkgelegenheidsgroei. We zetten in op sectoren waarin de gemeente sterk is en op sectoren met bewezen toekomstkansen. Zo ontstaat duurzame groei met focus en met economische en maatschappelijke meerwaarde. Deurne ontwikkelt richting 2040 daarom een sterk economisch profiel dat stevig is verankerd in de identiteit van de gemeente én aansluit op de kansen van de regio. Dit profiel steunt op vier speerpuntsectoren:

- **Sterke maatschappelijke sectoren** vormen het fundament. Een solide basis van zorg en onderwijs ondersteunt inwoners, versterkt de leefkwaliteit en draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat.
- Een **vernieuwende agrarische sector** geeft toekomst aan het buitengebied. Door ruimte te bieden aan innovatie en nieuwe verdienmodellen ontstaat een duurzame economische drager voor een buitengebied in transitie.
- Een **florerende vrijetijdseconomie** positioneert Deurne als de gastvrije achtertuin van Brainport: groen, toegankelijk en aantrekkelijk voor bewoners en bezoekers.
- Een **krachtige plek van makers.** De hoogwaardige productie- en bouwsector vormt een robuuste economische kern van Deurne. Deurne biedt ruimte aan maakbedrijven in productie, assemblage, bouw en bewerking, inclusief toeleveranciers en producenten van halffabricaten binnen regionale en (inter)nationale waardeketens. Door de maakindustrie te versterken, te verduurzamen en te verbinden met het Brainport-ecosysteem groeit Deurne mee met technologische en duurzame transities en levert het een concrete bijdrage aan regionale innovatie en werkgelegenheid.

Samen vormen deze speerpuntsectoren een herkenbaar economisch profiel dat richting geeft aan de schaalsprong van Deurne op economisch gebied. De koers in werkgelegenheidsgroei wordt zoveel mogelijk gericht, gefocust en gerealiseerd binnen dit profiel. We verwachten dat de grootste groei plaatsvindt bij *een krachtige plek van de makers*, gevolgd door de *sterke maatschappelijke sectoren*. Zo zorgen we ervoor dat groei niet willekeurig ontstaat, maar strategisch bijdraagt aan een duurzame, toekomstbestendige economie.

Balans tussen stuwende en verzorgende sectoren

Met dit economisch profiel kiezen we bewust voor een gezonde balans tussen stuwende en verzorgende sectoren. De stuwende sectoren, zoals industrie, bouw en agrarisch ondernemerschap, vormen de productieve kern van de economie. Zij genereren export, stimuleren innovatie en trekken investeringen aan. Daarnaast hebben veel (familie)bedrijven een sterke sociale binding met de verschillende kernen, iets wat we als gemeente koesteren. De verzorgende sectoren, zorg, onderwijs, toerisme, recreatie, cultuur en horeca, zijn even essentieel. Zij versterken de brede welvaart, het voorzieningenniveau en het sociale weefsel in Deurne en onderhouden belangrijke publieke diensten. Daarmee zijn deze sectoren van groot belang voor een goed functionerende samenleving. Met een sterk vergrijzende bevolking en een groeiende zorgvraag verdienen zij extra aandacht en ondersteuning. Juist de combinatie van deze sectoren maakt de Deurnese economie veerkrachtig en wendbaar, veerkrachtig in tijden van crisis en wendbaar voor nieuwe kansen en ontwikkelingen.

Het belang van een evenwichtige woonwerkbalans

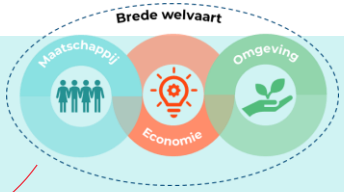

Verhouding krapte arbeidsmarkt en groei met 5.000 banen

In de komende 15 jaar streven we ernaar dat er circa 5.000 banen bijkomen. Deze groei past bij de schaalsprong van Deurne en draagt bij aan een gezonde woon-werkbalans voor de huidige en toekomstige beroepsbevolking. Zoals hiervoor al is toegelicht, is het aantal banen daarbij geen doel op zichzelf, maar vooral een middel om brede welvaart, voorzieningen en leefbaarheid te versterken.

Wonen en werken in balans

Wonen en werken horen bij elkaar. Een toekomstbestendige gemeente biedt inwoners voldoende werkgelegenheid binnen een aanvaardbare afstand, zodat de arbeidsmarkt goed functioneert en onnodig grote woon-werkafstanden worden voorkomen. De banengroei helpt om mee te groeien met de woningbouwopgave en zorgt ervoor dat nieuwe en bestaande voorzieningen economisch gedragen worden. Zo staat werkgelegenheid direct in dienst van de gemeenschap. Werk dichtbij huis vermindert vervoersbewegingen, verlaagt uitstoot en ondersteunt zo een leefbare en klimaatbewuste gemeente.

Een arbeidsmarkt op maat

De groeiopgave wordt uitdagender door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. Daarom werken we aan een arbeidsmarkt die nauw aansluit bij het economische profiel waarmee Deurne zich wil onderscheiden. We zetten in op het activeren van inwoners die momenteel niet deelnemen aan arbeid, het bieden van ontwikkelkansen via scholing en duurzame inzetbaarheid, en het benutten van nieuwe inwoners (en hun partners) die zich door de groei van de regio en Deurne vestigen. We versterken ook de samenwerking met ondernemers, onderwijs en regionale partners, zodat vraag en aanbod beter op elkaar aansluiten. Er is bovendien aandacht voor arbeidsmigranten. Wanneer arbeidsmigranten nodig zijn om banen in te vullen, zorgen we voor een goed gesprek met de ondernemer en aandacht voor passende huisvesting.

Inzetten op voldoende werkgelegenheid op korte afstand van wonen, zodat werk, voorzieningen en dagelijks leven logisch samenkomen en de woon werkbalans wordt versterkt.

3.3 GROEI MET GRIP, KWALITEIT EN FOCUS

Een sterk economisch profiel voor een groeiend Deurne
Deurne kiest bewust voor een eigen koers. De gemeente bouwt aan een herkenbaar economisch profiel en versterkt de economie gericht en niet vrijblijvend. Groei is geen doel op zich, maar vindt plaats waar Deurne sterk is en waar we economische en maatschappelijke meerwaarde opleveren. Het profiel rust op vier pijlers en zorgt voor een gezonde balans tussen stuwende en verzorgende sectoren. Zo ontstaat duurzame groei met grip, kwaliteit en focus, die bijdraagt aan het versterken van de brede welvaart. Woningbouw en werkgelegenheid ontwikkelen zich in samenhang, met voldoende ruimte voor banen nu en in de toekomst. Met een realistische ambitie van circa 5.000 extra banen binnen de vier speerpuntsectoren blijft Deurne een vitale woon- én werkgemeente.

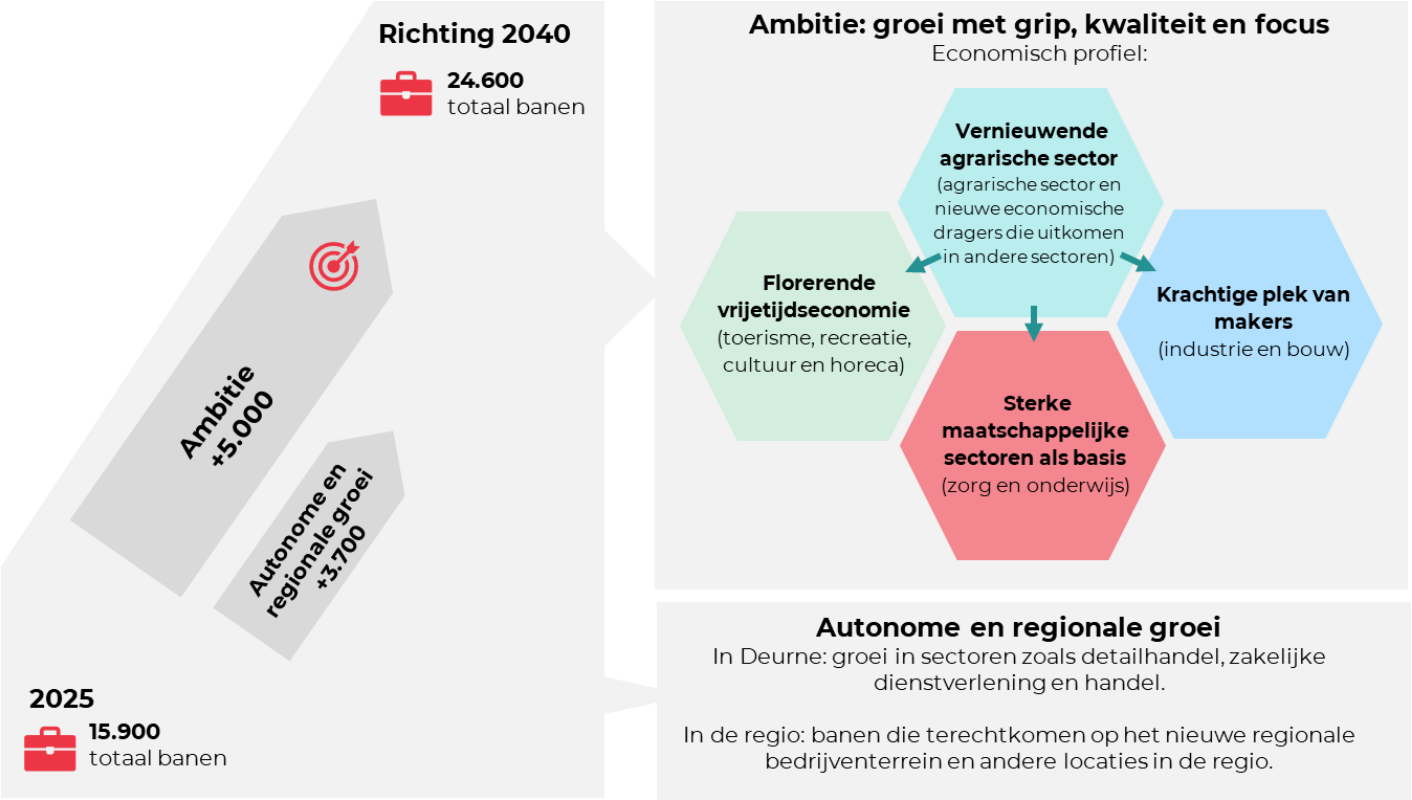

4. ONS ECONOMISCH PROFIEL

Aan de hand van ons economisch profiel en de vier speerpuntsectoren leggen we uit hoe we willen bijdragen aan de doelen in dit programma, welke prioriteiten we leggen en keuzes we maken.

4.1 DAAROM ANDERS DENKEN, ORGANISEREN EN UITVOEREN

Hoe gaan we dit bereiken ?
In het voorgaande hoofdstuk hebben we geschetst waar we naartoe willen op economisch gebied. Deze ambitie en transitie waar onze economie voor staat vraagt echter om een andere manier van denken én doen. Dit draait om veranderende waarden en prioriteiten: we verschuiven van kwantitatieve groei naar kwalitatieve groei die maximaal bijdraagt aan de brede welvaart in Deurne. Deze omslag vraagt ook om anders organiseren en uitvoeren. We wachten daarom niet tot alles in detail is uitgewerkt. De toekomst is onzeker, we weten niet welke technologieën doorbreken of welke maatschappelijke veranderingen op ons afkomen, maar juist daarom steken we de handen uit de mouwen en gaan we aan de slag. Dat betekent stappen zetten, kansen bieden, onderweg leren, bijsturen en doorpakken Zo brengen we een beweging op gang richting de economie waar we naartoe willen. Ondernemers onderstrepen deze behoefte aan verandering en leveren op hun eigen manier energie en richting om deze transitie te realiseren. Het pad is niet altijd lineair en de weg kent uitdagingen, maar het doel blijft onveranderd. Brede welvaart is ons kompas om toekomstbestendig door deze transitie te navigeren.

Met brede welvaart als kompas binnen deze transitie

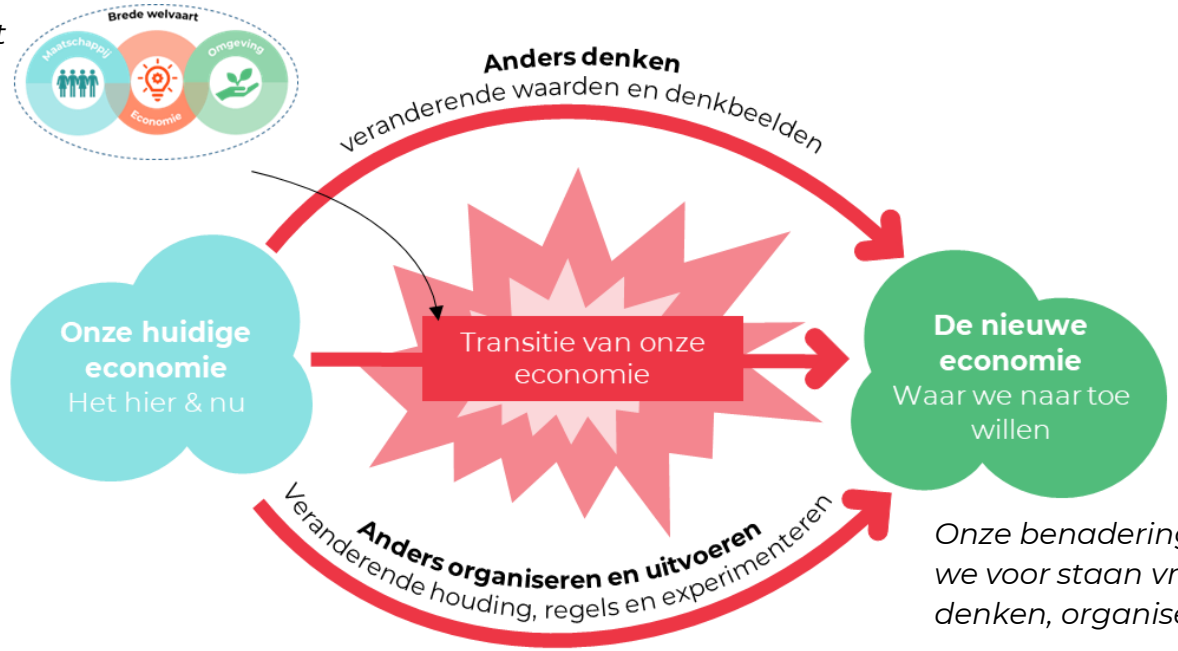

Onze benadering: de transitie waar we voor staan vraagt anders denken, organiseren en uitvoeren

4.2 AAN DE SLAG

Opmaat naar het economisch profiel

We gaan aan de slag met vier strategische speerpuntsectoren. Iedere speerpuntsector heeft een eigen focus om bij te dragen aan onze doelen. In dit hoofdstuk wordt per speerpuntsector aangegeven:

- **Wat zien we nu?** De huidige situatie, inclusief belangrijke ontwikkelingen, uitdagingen en kansen.
- **Wat willen we bereiken?** Het doel waar we op deze speerpuntsector naartoe werken
- **Welke werkgelegenheidsgroei verwachten we?** De verwachte bijdrage aan banenontwikkeling.

Hoofdstuk 5 gaat dieper in op de vraag waar deze ambities landen. Daarin werken we de ruimtelijke vertaling van het economisch profiel uit en laten we zien hoe economische ambities samenkomen met andere ruimtelijke opgaven en kansen. In hoofdstuk 6 beschrijven we wat we gaan doen, de acties, maatregelen en interventies die nodig zijn om de doelen te realiseren.

Binnen de strategische thema's kunnen tempo's variëren. Soms verloopt een proces trager of versnelt een nieuwe ontwikkeling de gang. Ook kunnen we tot maatregelen komen die doeltreffender zijn. Dit is geen probleem, want de route en de te nemen stappen kunnen veranderen gedurende de tijd, maar het einddoel blijft leidend voor wat we willen bereiken.

Kracht door kruisbestuiving

De vier speerpuntsectoren van Deurne versterken elkaar. Door bewust in te zetten op kruisbestuiving ontstaan nieuwe verdienmodellen en dit versnelt innovatie. Landbouw en maakindustrie komen samen in agritech en circulaire oplossingen, terwijl ondernemers, maatschappelijke partners en vrijetijdsaanbieders werken aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. In de uitwerking van de speerpuntsectoren op de volgende pagina's laten we zien hoe deze kruisbestuivingen in praktijk vorm krijgen en Deurne extra economische en maatschappelijke waarde oplevert.

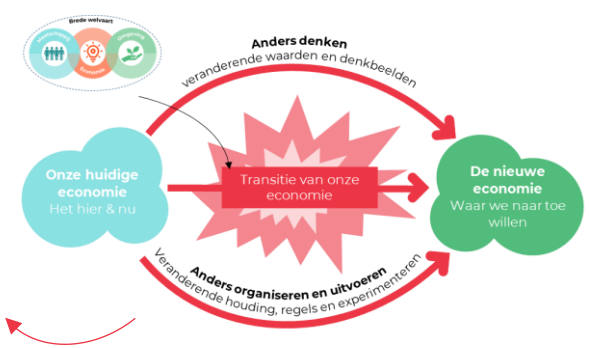

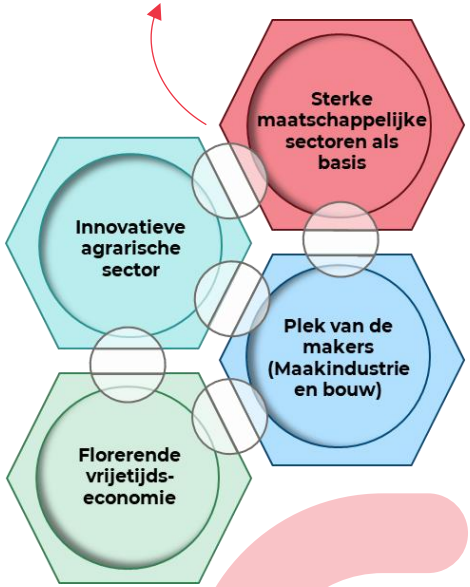

4.2.1 STERKE MAATSCHAPPELIJKE SECTOREN ALS BASIS

VOOR EEN DEURNE WAAR GEZONDHEID EN ONDERWIJS OP ORDE ZIJN

Wat zien we?

- Deurne heeft een sterke maatschappelijke ruggengraat. Veel inwoners werken in de gezondheidszorg of het onderwijs. Sectoren die letterlijk en figuurlijk de gemeenschap dragen. Dat is geen toeval, want in Deurne kijken mensen naar elkaar om.
- De gezondheidszorg is al jaren een van de grootste werkgevers. Volgens cijfers werken circa 3.500 mensen bij zorginstellingen met een vestiging in Deurne. Veel van hen werken in Deurne zelf, maar ook in de omliggende gemeenten. Tegelijk verandert het zorglandschap snel. Vergrijzing, bevolkingsgroei en complexere zorgvragen vragen om andere vormen van zorg. We zien een beweging van behandeling naar preventie, van instellingen naar zorg aan huis en van losse voorzieningen naar samenwerking in de wijk.
- De inzet van innovatie en digitalisering wordt steeds belangrijker om deze omslag mogelijk te maken. Slimme technologie, data-uitwisseling en digitale ondersteuning helpen om de zorg dichtbij, betaalbaar en mensgericht te houden.
- Ook de arbeidsmarktkrapte is fors. Nieuwe professionals zijn moeilijk te vinden en de werkdruk stijgt. Dat maakt innovatie en anders organiseren noodzakelijk. Zorg en welzijn vormen bovendien een stabiele pijler onder de lokale economie, ook in economische tegenwind.
- Het onderwijs is onmisbaar voor de toekomst van Deurne. Onderwijs draagt bij aan ontwikkeling, ontmoeting en gelijke kansen. De groei van het aantal inwoners (en kinderen) en het tekort aan leerkrachten vragen echter om vernieuwing.
- Het onderwijs vervult een sleutelrol in Deurne. Door samenwerkingen met zorginstellingen, techniekbedrijven en maatschappelijke partners levert het onderwijs de vakmensen en kenniswerkers die Deurne nu en in de toekomst hard nodig heeft. Zowel beroeps- en praktijkonderwijs als andere vormen van onderwijs dragen bij aan de verbinding tussen ondernemers, arbeidsmarkt en de economische ontwikkeling van Deurne.

Pionieren op het snijvlak van economie, onderwijs en zorg

De gezondheidssector vormt van oudsher geen onderdeel van klassieke economische programma's en beleid, die voorheen voornamelijk gericht waren op het bevorderen van meer werkgelegenheid of de uitgifte van meer hectares aan bedrijventerreinen. Met dit programma willen we juist de verzorgende economische sectoren, en de gezondheidszorg in het bijzonder, versterken.

We bevinden ons hierbij op nieuw terrein en zien dit als een kans om samen met lokaal en regionaal betrokken partijen nieuwe mogelijkheden te verkennen. Door de zorg vanuit onze gemeentelijke organisatie meer integraal te benaderen proberen we met toevoeging van het perspectief economie meer kansen en nieuwe mogelijkheden te verkennen.

Op welke pijlers en ambities uit het Koersdocument bouwen we verder?

02. Kenmerkende identiteiten van Deurnese dorpen en landschappen borgen en versterken	Identiteit
06. Gezondheid als een vanzelfsprekende parameter	Gezondheid

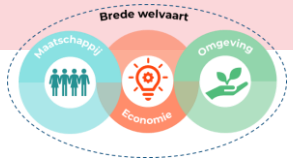

Wat willen we bereiken?

Deurne wil de maatschappelijke sectoren uitbouwen tot volwaardige economische pijlers binnen het lokale profiel. Onderwijs en gezondheidszorg zijn niet alleen onmisbare voorzieningen, maar ook motoren voor werkgelegenheid, innovatie en brede welvaart. We investeren in toegankelijke zorg dichtbij huis, kwalitatief sterk onderwijs en een stevig fundament van gezondheid en welzijn.

Deurne zet in op een leven lang ontwikkelen, zodat inwoners, ongeacht opleidingsniveau of beroep, kunnen meegroeien met de veranderende arbeidsmarkt. Lokaal onderwijs speelt hierbij een sleutelrol en wordt gericht verbonden met talentontwikkeling in de sectoren die passen bij het economische profiel van Deurne. Zo groeit de gemeente mee met de schaalsprong én blijft Deurne een sterke, zorgzame en toekomstbestendige gemeente binnen de regio.

Welke werkgelegenheidsgroei verwachten we?

De maatschappelijke sector blijft een van de grootste en stabiele werkgevers in Deurne. Op basis van de groei in de afgelopen jaren en de opgaven is de ambitie om tot 2040 een toename van circa 1.000 banen, met name in zorg, welzijn en onderwijs. Deze verwachting is deels gebaseerd op feitelijke ontwikkelingen. De werkgelegenheid in de gezondheidszorg is de afgelopen jaren sterk gegroeid, mede door de toename van zelfstandigen (zzp'ers), al zien we dat deze groei inmiddels afvlakt. Tegelijkertijd is er sprake van een duidelijke structurele opgave. De vergrijzing, de groei van het aantal inwoners en de toenemende zorgvraag zorgen voor een blijvend hoge behoefte aan professionals in gezondheidszorg. Daarnaast groeit de vraag naar onderwijs in de brede zin van het woord. Van kinderopvang en primair onderwijs tot bij- en omscholing en leven lang ontwikkelen. Dit sluit aan bij de veranderende arbeidsmarkt en de noodzaak om mensen duurzaam inzetbaar te houden.

De krapte op de arbeidsmarkt vraagt daarnaast om slimme oplossingen, efficiëntere werkprocessen, opleiden van nieuwe doelgroepen en samenwerking tussen onderwijs, werkgevers en overheid. Zo maken we de sector aantrekkelijk en toekomstbestendig.

4.2.2 VERNIEUWENDE AGRARISCHE SECTOR

DEURNE ALS PIONIER IN AGRO-INNOVATIE ÉN NIEUWE ECONOMISCHE DRAGER

Wat zien we?

- Deurne is van oudsher een echte plattelandsgemeente. Het buitengebied heeft in hoge mate de identiteit en het karakter van de gemeente bepaald. Een groot deel van het grondoppervlak (65%) heeft een agrarische bestemming.
- Deurne kent veel familiebedrijven met een sterke agrarische traditie, waarvan een aanzienlijk deel in de veehouderij (52%, van de circa 441 bedrijven in de agrarische sector).
- Het buitengebied is veelzijdig. Naast de agrarische sector neemt de betekenis van kleinschalige productie, recreatie, educatie, agrarisch verwante bedrijven, natuurontwikkeling, energieopwekking en andere economische activiteiten toe. Deze mix aan functies maakt het gebied dynamisch, maar leidt leidt ook tot spanningen in het gebruik van de ruimte en de belasting van de omgeving, zoals druk op landschap, natuur, leefbaarheid en infrastructuur.
- Het systeem dat decennialang voorspoed bracht, staat onder druk. De schaal en intensiteit van de landbouw zorgen voor uitdagingen op het gebied van leefomgeving, natuur, gezondheid en klimaat. Dit onderstreept het belang van een overgang van lineaire naar circulaire vormen van landbouw.
- Tegelijkertijd ervaren ondernemers toenemende regelgeving en maatschappelijke verwachtingen als belemmerend voor hun toekomstperspectief.
- De Peel heeft een geschiedenis van aanpassing en veerkracht. Die kracht is nog steeds zichtbaar bij Deurnese ondernemers: pionierend, praktisch en sterk verbonden met hun omgeving. Juist in deze tijd van transitie is deze mentaliteit waardevol om erop door te pakken.
- Steeds meer ondernemers stoppen. Dit zorgt voor uitdagingen bij het vinden van duurzame invullingen die het landelijke karakter behouden, bijdragen aan maatschappelijke doelen en tegelijkertijd perspectief bieden voor ondernemers om nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen. Nieuw duidelijk VAB-beleid is noodzakelijk om de gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken.
- De economische dynamiek biedt Deurne kansen voor innovatie, kennisuitwisseling en nieuwe verdienmodellen, bijvoorbeeld op het snijvlak van landbouw, gezondheid en duurzame voedselproductie. Zo ontstaan nieuwe ketens en samenwerkingen, zoals precisielandbouw, robotisering en slimme energiesystemen die bijdragen aan de klimaatopgave.
- Tegelijk groeit de vraag naar lokaal geproduceerd, duurzaam en gezond voedsel en recreatieve voorzieningen, waardoor het buitengebied ook economisch aantrekkelijker wordt voor nieuwe doelgroepen en ondernemers.

Op welke pijlers en ambities uit het Koersdocument bouwen we verder?

Wat willen we bereiken?

Deurne kiest voor een buitengebied dat pioniert. We versterken een vitale agrarische sector die vernieuwt, circulair produceert en economisch perspectief houdt. Het doel is een gezonde leefomgeving waarin we de biodiversiteit versterken, emissies verminderen en aandacht hebben voor waterbeheer en landschapskwaliteit, terwijl economische rentabiliteit gewaarborgd is zodat agrariërs een goede boterham verdienen. We benutten de kwaliteiten van de verschillende delen in het buitengebied, waardoor ondernemerschap ruimte krijgt om zich te ontwikkelen of te verbreden. Zo ontstaat niet alleen een vitaal, maar ook economisch vitaal buitengebied met een volhoudbare en innovatieve agrarische sector waar we in Deurne over twintig jaar nog steeds trots op zijn.

Welke werkgelegenheidsgroei verwachten we?

De werkgelegenheid in de agrarische sector neemt al jaren licht af. Het aantal agrarische bedrijven daalt, vooral in de veehouderij, wat aansluit bij landelijke en provinciale trends. Door bedrijfsbeëindigingen, beperkte opvolging en de versnelde inzet van automatisering en robotisering verwachten we geen grote werkgelegenheidsgroei binnen de traditionele agrarische sector zelf. De groei zit vooral in nieuwe en aanvullende economische activiteiten in het buitengebied die aansluiten op het economisch profiel van Deurne. Het gaat daarbij om activiteiten die verbinding leggen met de maatschappelijke sectoren, de vrijetijds-economie en de plek van de makers, zoals zorggerelateerde functies, recreatie, verwerking en maakactiviteiten. Zo ontstaat naast de directe agrarische productie een bredere economische schil, waarin nieuwe vormen van werkgelegenheid groeien en het buitengebied toekomstbestendig wordt benut.

Inzoomen op werkgelegenheid in het buitengebied

De ontwikkeling van werkgelegenheid en ondernemerschap vindt zijn plek in het buitengebied, maar niet als één uniform gebied. Afhankelijk van ruimte, milieudruk en bestaande structuren in het landschap kunnen verschillende typen ontwikkeling worden gestimuleerd. In gebieden met sterke agrarische productie ontstaat ruimte voor verdere innovatie en verduurzaming. Waar de agrarische druk afneemt, ontstaat ruimte voor verbrede landbouw, natuurgedreven ondernemerschap of dag- en verblijfrecreatie.

De nabijheid van Brainport biedt daarnaast kansen om Deurne te positioneren als proeftuin voor hightech-toepassingen in landbouw en voedselproductie. Samenwerking met kennisinstellingen en bedrijven levert nieuwe verdienmodellen en werkgelegenheid op. Zo ontstaat een buitengebied dat werkgelegenheid behoudt én ontwikkelt en groeit richting een brede, toekomstbestendige economie die past bij het pionierende karakter van Deurne.

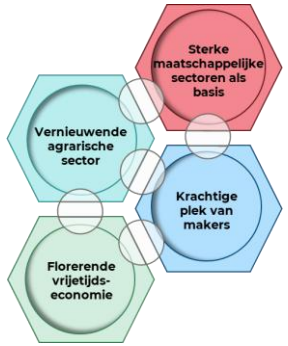

4.2.3 FLORERENDE VRIJETIJDSECONOMIE

DEURNE ALS GASTVRIJE ACHTERTUIN VAN BRAINPORT

Wat zien we?

- Deurne heeft een sterk ons-kent-ons-karakter met veel lokale betrokkenheid en een actief horeca- en evenementenleven. Deze combinatie zorgt voor de herkenbare Brabantse gezelligheid die een belangrijke basis vormt voor een aantrekkelijke vrijetijdsbeleving.
- Deurne wordt gezien als de 'Poort naar de Peel'. De unieke natuur trekt vooral wandelaars, fietsers en rustzoekers, maar is beperkt ontsloten voor bredere doelgroepen en (internationale) bezoekers. Het rijke cultuur- en kunstenaarsverleden, zichtbaar in De Wieger, het Klein Kasteel, het Toon Kortoomspark, vele ateliers en monumenten, geeft Deurne een identiteit die nog sterker kan worden benut.
- De vrijetijdseconomie is met iets minder dan 500 banen momenteel nog bescheiden qua werkgelegenheid, maar groeit wel. Het aanbod sluit aan op natuur en cultuur, maar is kleinschalig, weinig divers en sterk seizoensgebonden. Vernieuwende concepten ontbreken, waardoor Deurne nog geen uitgesproken bestemming vormt binnen de regio.
- Zowel in dag- als verblijfsrecreatie trekt Deurne vooral regionale bezoekers. De verblijfsrecreatie groeit, met ruim 209.000 geregistreerde overnachtingen in 2025, maar bestaat uit een relatief traditioneel aanbod dat vooral gezinnen en groepen bedient.
- De belangrijkste doelgroepen zijn inwoners van Deurne en omliggende kernen, met leefstijlen die rust, natuur en sociale kwaliteit waarderen.
- De organisatie en positionering van de vrijetijdseconomie hebben veel potentieel dat nog niet volledig wordt benut. Er zijn diverse waardevolle initiatieven, maar de samenhang en zichtbaarheid kunnen sterker zijn. Een duidelijkere koppeling met de groeiambities van Deurne en de regio biedt kansen om verder te professionaliseren en meer economische én maatschappelijke waarde te creëren.
- De geplande woningbouw en de groei van het aantal inwoners en bezoekers zorgen ervoor dat de vraag naar vrijetijd, recreatie en ontmoeting snel zal toenemen. Deurne beschikt over een solide basis, maar de diversiteit en kwaliteit van het aanbod moeten meegroeien om toekomstige behoeften goed op te vangen. Uitbreiding, vernieuwing en kwaliteitsverbetering helpen om door te ontwikkelen tot een florerende en gastvrije bestemming.
- Maatschappelijke ontwikkelingen versterken deze kansen. De vergrijzing leidt tot een grotere vraag naar jaarrond en kwalitatieve recreatie. De transitie in de landbouwsector maakt ruimte voor nieuwe vormen van agrotoerisme en boerderijbeleving.

Definitie van vrijetijdseconomie binnen dit programma

Onder vrijetijdseconomie verstaan we de volgende economische sectoren: recreatie, toerisme, cultuur en horeca. Het gaat om alle activiteiten en voorzieningen die bewoners en bezoekers de mogelijkheid bieden om te ontspannen, te ontmoeten, te ontdekken en te genieten van wat Deurne te bieden heeft.

Op welke pijlers en ambities uit het Koersdocument bouwen we verder?

Wat willen we bereiken?

We zetten in op een sterker samenhangend en zichtbaarder aanbod van vrijetijdsinitiatieven dat aansluit bij de groei en ambities van Deurne en de regio. Deurne ontwikkelt zich als gastvrije achtertuin van Brainport, waar inwoners, ondernemers, makers en agrariërs samenwerken aan een florerende vrijetijdseconomie. Als gastvrije achtertuin staat Deurne voor toegankelijkheid, verbinding, natuurlijke beleving en vormt een plek die zowel inwoners als bezoekers uitnodigt om te ontspannen, te ontdekken en elkaar te ontmoeten.

De vrijetijdseconomie richt zich niet alleen op het aantrekken van bezoekers, maar vooral op het creëren van kwalitatieve plekken met economische en maatschappelijke meerwaarde. Door te investeren in toegankelijke natuur, hoogwaardige ontmoetingsplekken en een divers aanbod aan dag- en verblijfsrecreatie groeit de vrijetijdssector mee met de toenemende vraag binnen een groeiend Deurne en de regio. Zo ontstaat een vrijetijdseconomie die bijdraagt aan het welzijn van inwoners, ondernemerschap versterkt en brede welvaart in de hele regio.

De waarde van vrije tijd én waarom we hiervoor kiezen

Vrijetijd is geen luxe, maar een essentiële bouwsteen van een gezonde en verbonden samenleving:

In een tijd van toenemende druk op ruimte, werk en prestaties is het belangrijk om vrijetijd niet als vanzelfsprekend te zien, maar als een basisvoorwaarde voor ontmoeting en persoonlijke ontwikkeling.

Vrijetijd vormt het cement van de samenleving en biedt ruimte voor dialoog, spel, creativiteit en verbinding tussen mensen.

Een florerende vrijetijdseconomie garandeert dat iedereen, jong en oud, nieuwkomer of gevestigde inwoner, toegang heeft tot plekken en activiteiten waar ontspanning en ontplooiing centraal staan.

Het recht op vrije tijd is niet alleen onderdeel van de arbeidstijdenwet maar een grondrecht dat overheden verplicht de voorwaarden te scheppen voor maatschappelijke en culturele ontplooiing. Dat vraagt om bescherming en invulling in het (ruimtelijk) beleid, zodat vrijetijdsbesteding geen exclusief marktproduct wordt, maar een gedeelde publieke waarde blijft. Deurne wil een gemeente zijn waar vrijetijd en verbinding vanzelfsprekend zijn, ruimte bieden voor rust en ontmoeting en iedereen zich welkom voelt. Daarom wordt de vrijetijdseconomie in dit programma meegenomen als volwaardige economische motor, niet alleen voor werkgelegenheid en ondernemerschap, maar vooral om bij te dragen aan een aantrekkelijke, en gezonde leefomgeving.

De economische impact van de vrijetijdseconomie

Op deze pagina gaan we in op de economische impact van de vrijetijdseconomie in Deurne. Dit omvat feiten en cijfers ter onderbouwing van de huidige situatie, wat we op dit moment zien in Deurne, een vervolg op de inhoud van de vorige pagina.

- Het aantal dagbezoeken lijkt omvangrijk met circa 2,3 miljoen, maar dit zijn grotendeels bestedingen in buitenrecreatie (wandelen/fietsen) met een beperkt bestedingspatroon;
- Er is een redelijk aantal overnachtingen (iets meer dan 200.000, exclusief arbeidsmigranten), maar deze zijn sterk afhankelijk van twee grote spelers (Roompot Park De Peel en Fletcher Kloosterhotel Willibrordhaeghe);
- Qua dagtoerisme hangen de bestedingen sterk af van wandelaars en fietsers, sportieve leisure en een beperkt aantal attracties;
- Diversificatie en uitbreiding van het aanbod kan de aantrekkingskracht van de gemeente en de economische impact vergroten.

Vraag dagtoerisme (2024)

Categorie	Aantal bezoeken
Attracties en bezienswaardigheden	158.000
Evenementen	100.000
Sportieve leisure	167.000
Route-gebonden buitenrecreatie	1.771.000
Cultuur (o.a. musea)	42.000
Zakelijk	19.000
Totaal	**2.260.000**

Vraag verblijfstoerisme (2024)

Categorie	Aantal overnachtingen
Bed- and breakfasts	9.200
Hotels	59.0
Vakantiewoningen	102.100
Campings	4.300
Groepsaccommodaties	28.0
Camperplaatsen	5.400
Totaal	**209.400**

Bestedingen (2024)

Categorie	Bedrag
Dagtoerisme	€ 22,9 miljoen
Verblijfstoerisme	€ 14,2 miljoen
Totaal	**€ 37,2 miljoen**

Categorie	Bestedingen
Logies	€ 8,1 miljoen
Horeca	€ 14,0 miljoen
Detailhandel	€ 8,5 miljoen
Entree	€ 6,7 miljoen
Totaal	**€ 37,2 miljoen**

> *Horeca profiteert sterk van verblijfsgasten, wandelaars en fietsers*

Welke werkgelegenheidsgroei verwachten we?

Met deze ambitie krijgt de vrijetijdseconomie in Deurne een impuls. De geplande uitbreiding van woningen en het toenemende aantal inwoners vergroten de vraag naar aanzienlijk. Dit biedt ruimte voor nieuwe initiatieven, zoals indoorfaciliteiten, uitbreiding van het verblijfsaanbod met glamping, ecolodges, hotels en wellnessaccommodaties en de verdere ontwikkeling van De Peel.

De groei van de sector kan leiden tot een toename van circa 250 tot 500 banen. Waar de vrijetijdseconomie elders en traditioneel gezien niet als een bron van werkgelegenheid wordt gezien, kiezen we nu er nadrukkelijk voor om deze sector als volwaardige economische speerpunt neer te zetten. De verwachte werkgelegenheidsgroei bevestigt dat potentieel én maakt duidelijk dat nu het moment is om te investeren, scherpe keuzes te maken en nieuwe voorzieningen en concepten daadwerkelijk te realiseren.

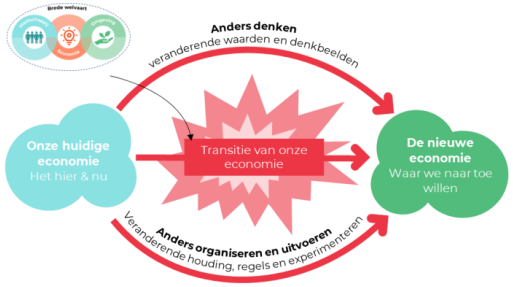

Opgaven die direct komen uit onze ambitie

De ambitie om de vrijetijdseconomie in Deurne te laten floreren vraagt om gerichte versterking via een aantal samenhangende opgaven:

- **Versterken van het dagrecreatieve aanbod.** Het ontbreken van voorzieningen zoals indooractiviteiten voor kinderen, een moderne klim- of speelhal of een onderscheidend museum laat een zichtbaar gat in het huidige aanbod zien. Het realiseren van deze voorzieningen trekt nieuwe bezoekers, vergroot de attractiewaarde van Deurne en levert direct extra lokale werkgelegenheid op.
- **Vergroten van het palet aan overnachtingsmogelijkheden.** Nieuwe concepten, glamping, ecolodges, wellnesslocaties, een hotel of een compact vakantiepark, zorgen voor een aantrekkelijker, diverser aanbod verblijfsmogelijkheden. Dit sluit beter aan op uiteenlopende doelgroepen, van gezinnen tot internationale gasten.
- **Doorontwikkelen van de zakelijke markt.** De groeiende regionale vraag naar professionele vergaderplekken en inspirerende locaties biedt ruimte om zakelijke voorzieningen te versterken. Door hoogwaardige vergader- en ontmoetingslocaties (in een groene omgeving) te realiseren, kan Deurne nieuwe zakelijke doelgroepen aantrekken en een sterker jaarrond aanbod neerzetten.
- **Versterken van cultuurhistorie en streekidentiteit als onderscheidende kracht.** Het verbinden van iconen als Museum De Wieger, het Toon Kortooms Park en molens in routes, evenementen en storytelling maakt het vrijetijdsaanbod authentiek en herkenbaar. Dit vergroot de aantrekkingskracht voor bezoekers die op zoek zijn naar beleving en creëert nieuwe werkgelegenheid in cultuur, recreatie en evenementen.

4.2.4 KRACHTIGE PLEK VAN MAKERS

DEURNE ALS CENTRUM VAN HOOGWAARDIGE PRODUCTIE ÉN BOUW

Wat zien we?

- Deurne heeft een stevig economisch fundament in de (slimme) maakindustrie. Deze sector is sterk vertegenwoordigd in de Peel en vormt een belangrijke drager van de lokale én regionale economie. De specialisatiegraad in arbeidsplaatsen laat daarnaast zien dat de Peel vooral uitblinkt in de voedings- en genotmiddelenindustrie en de metaalindustrie.
- Binnen de Peel groeit het lokaal gewortelde, stuwende MKB. Deze bedrijven zijn sterk verbonden met het hightech-ecosysteem van Brainport en opereren veelal binnen de agrarische, bouw- en maakindustrie. De economie heeft daarmee een breed profiel, waarin innovatie de verbindende factor is.
- De (maak)industrie is in Deurne een dominante sector en fungeert als een belangrijke economische motor. Het betreft een kapitaalintensieve sector die veruit de hoogste waardecreatie per vierkante kilometer realiseert. Volgens cijfers van het CBS telt de industrie in Deurne circa 2.600 banen in 2023, tegenover 1.700 banen in 2013, een groei van ongeveer 900 banen in tien jaar tijd. De aanname is dat deze groei zich in de afgelopen jaren verder heeft doorgezet. Een groot deel van deze industriële werkgelegenheid is gevestigd op de bedrijventerreinen, maar niet uitsluitend. Ook binnen de kernen en in het buitengebied zijn op solitaire locaties maakbedrijven te vinden.
- Deze economische kracht komt in belangrijke mate samen op de bedrijventerreinen. De bedrijventerreinen in Deurne beslaan slechts 1,2% van het totale grondgebied, maar bieden plaats aan ruim 4.430 banen. Het gaat daarbij om een groot deel industriële werkgelegenheid, maar ook om andere sectoren zoals handel, detailhandel en diensten. Samen zijn deze 4.430 banen goed voor bijna 28% van de totale werkgelegenheid in de gemeente Deurne. Daarmee vormen bedrijventerreinen een compact maar cruciaal fundament onder de economie en brede welvaart van Deurne.
- Deurne beschikt over diverse bedrijventerreinen met een eigen profiel, variërend van grootschalige industrie tot gemengde MKB-terreinen. Alle terreinen zitten vol, waardoor de geplande uitbreiding van Kranenmortel-Zuid weliswaar lucht geeft, maar de lokale én regionale vraag naar kavels hoog blijft. Dit vraagt om slimmere, intensievere benutting van de bestaande terreinen, met het juiste bedrijf op de juiste plek.
- Er liggen kansen om de verbinding tussen stedelijk gebied en buitengebied te versterken en synergie tussen landbouw en maakindustrie te benutten, bijvoorbeeld op vrijkomende agrarische locaties of in het glastuinbouwgebied, dat potentie heeft als agrofood- en energiecluster.
- Tegelijkertijd staan de bedrijventerreinen voor stevige opgaven. De ruimtelijke kwaliteit en uitstraling verschillen sterk tussen én binnen gebieden, terwijl uitdagingen rond netcongestie, energietransitie, circulariteit en klimaatadaptatie steeds urgenter worden. Op verschillende locaties kan sterkere samenwerking tussen ondernemers helpen om deze gezamenlijke opgaven sneller en effectiever aan te pakken.

Maakindustrie als banenmotor van de Brainportregio

De regionale schaalsprong en de rol van de Peel

De gehele Brainportregio staat voor een periode van uitzonderlijke economische en ruimtelijke groei. De vraag naar werklocaties stijgt sneller dan het aanbod kan volgen, terwijl de ruimte zelf schaarser en gevoeliger wordt voor claims vanuit wonen, energie en natuur. In deze context ontstaat een steeds sterkere urgentie om economische ontwikkeling niet langer als autonome beweging te zien, maar structureel te koppelen aan brede welvaart.

Binnen deze groei vervult de Peelregio een specifieke rol. De snelle uitbreiding van de hightech- en maakindustrie (HTSM) concentreert zich in Veldhoven en Eindhoven, maar de toeleverketen, de plek waar het daadwerkelijke maken gebeurt, bevindt zich in belangrijke mate in de Peel. ‘De Peel maakt het’ is niet voor niets de regionale economische positionering. Ook Deurne is een vanzelfsprekende schakel in dit verhaal en als krachtige plek van makers willen we deze positie versterken.

Bedrijventerreinen als directe motor voor werkgelegenheid

De (maak)industrie vormt voor Deurne een van de sterkste banenmotoren. Toekomstbestendige en goed georganiseerde bedrijventerreinen zijn daarbij essentieel. Binnen dit economisch programma zijn bedrijventerreinen dan ook ons krachtigste instrument om werkgelegenheid te creëren en onze lokale en regionale ambities te ondersteunen. Dat betekent niet dat alle groei binnen onze gemeentegrenzen moet plaatsvinden. In de Metropoolregio Eindhoven stemmen we de ontwikkeling van bedrijventerreinen regionaal af en richten we ons op de maakindustrie die past bij het DNA van de Peel: hightech, automotive, foodtech en agrotech. Vanuit die gezamenlijke koers versterken we elkaar.

Tegelijkertijd worden er regionale grenzen gesteld aan welke ruimtevraag we honoreren. Grootschalige bedrijvigheid landt daarom niet automatisch in Deurne, maar krijgt een plek binnen het Regionaal Bedrijventerrein Brainport Oost. Dat biedt duidelijkheid en voorkomt ongewenste druk op onze lokale bedrijventerreinen.

Regionaal Bedrijventerrein Brainport Oost

Samen met de zes Peelgemeenten ontwikkelen wij Brainport Oost: een bedrijventerrein van circa 67 hectare netto, gelegen op de grens van de gemeenten Helmond en Someren. Dit terrein is bedoeld voor bedrijven met een bovenregionale ruimtebehoefte, zoals kavels groter dan 1 hectare. Voor Deurne vervult Brainport Oost een dubbele rol. Het biedt groeiruimte aan bedrijven die binnen onze gemeentegrenzen niet meer passen, maar die wel verbonden zijn met de regionale maak- en toeleverketen. Deurnese bedrijven die in deze categorie vallen, kunnen hier doorgroeien zonder de regio te verlaten. Tegelijk ontstaat lokale schuifruimte. Wanneer bedrijven verplaatsen, komen locaties vrij die wij benutten om onze eigen bedrijventerreinen te intensiveren, te moderniseren en te versterken. Daarmee creëren we ruimte voor maakbedrijven die qua omvang juist wél in Deurne thuishoren en investeren we gericht in een toekomstbestendig vestigingsklimaat.

Op welke pijlers en ambities uit het Koersdocument bouwen we verder?

08. Regionale samenwerking versterkt synergie tussen bedrijven — Werken

Wat willen we bereiken?

Deurne wil zich verder ontwikkelen tot dé krachtigste plek van de makers binnen de regio. Een gemeente waar hoogwaardige productie en bouw samenkomen binnen een sterk, toekomstbestendig netwerk van bedrijventerreinen. We bouwen op onze solide basis in de (maak)industrie en bouwsector en benutten de aanwezige expertise, ondernemerskracht en lokale én regionale verbindingen om deze positie verder te versterken.

Onze focus ligt op ruimte die werkt voor de economie van morgen. We versterken de bestaande bedrijventerreinen door gericht te optimaliseren, te verduurzamen en te intensiveren. Dat betekent dat we slimmer bouwen, milieuruimte nutten en functies herschikken zodat bedrijven met productie, innovatiekracht of ketenwaarde in Deurne de ruimte houden die zij nodig hebben. Door versterking van bestaande terreinen te combineren met gerichte nieuwe ruimte creëren we de voorwaarden voor substantiële groei van werkgelegenheid. Hiermee neemt Deurne een herkenbare en strategische positie in binnen de regionale productieketen en leveren we een duidelijke bijdrage aan economische ontwikkelen en brede welvaart van de regio.

Welke werkgelegenheidsgroei verwachten we?

Met deze ambitie leggen we de lat hoog. Bedrijventerreinen zijn hierbij de sleutel. Op relatief weinig vierkante meters leveren zij een groot aandeel in de Deurnese werkgelegenheid. Bij optimale benutting van de bestaande terreinen én gerichte toevoeging van nieuwe ruimte kunnen onze bedrijventerreinen circa 3.500 extra banen opleveren, zowel direct op de locaties als indirect via toeleverende en dienstverlenende bedrijven. Deze groei ontstaat vooral in hoogwaardige productie, bouw, agrofood-toelevering en toeleverketen ketens in relatie tot de HTSM-sector. Om dit potentieel te benutten is het van belang dat de juiste keuzes worden gemaakt ten aanzien van locatie, infrastructuur, verduurzaming en een onderscheidend profiel van onze bedrijventerreinen.

4.3 KORTOM, ONS ECONOMISCH PROFIEL

Werkgelegenheidsgroei en ruimte voor ontwikkeling
Deurne versterkt haar economisch profiel in vier speerpuntsectoren en stuurt op gerichte werkgelegenheidsgroei. De ambitie is circa 5.000 extra banen tot 2040, met de grootste bijdrage van de plek van de makers, gevolgd door maatschappelijke sectoren, de vrijetijdseconomie en nieuwe activiteiten in het buitengebied. Deze economische ontwikkeling kan niet los worden gezien van de ruimte. Gerichte groei vraagt om samenhang tussen werkgelegenheid, voorzieningen en infrastructuur en om bewuste keuzes over waar en hoe activiteiten zich ontwikkelen. Bestaande plekken voor werk op bedrijventerreinen, in wijken, het centrum en het buitengebied dienen optimaal te worden benut, terwijl nieuwe kansen zorgvuldig worden afgewogen. Het realiseren van deze ambitie vraagt inzet, samenwerking met ondernemers en maatschappelijke partners en een scherp strategisch beleid. Met focus en gerichte economische én ruimtelijke keuzes blijft Deurne een vitale woon en werkgemeente.

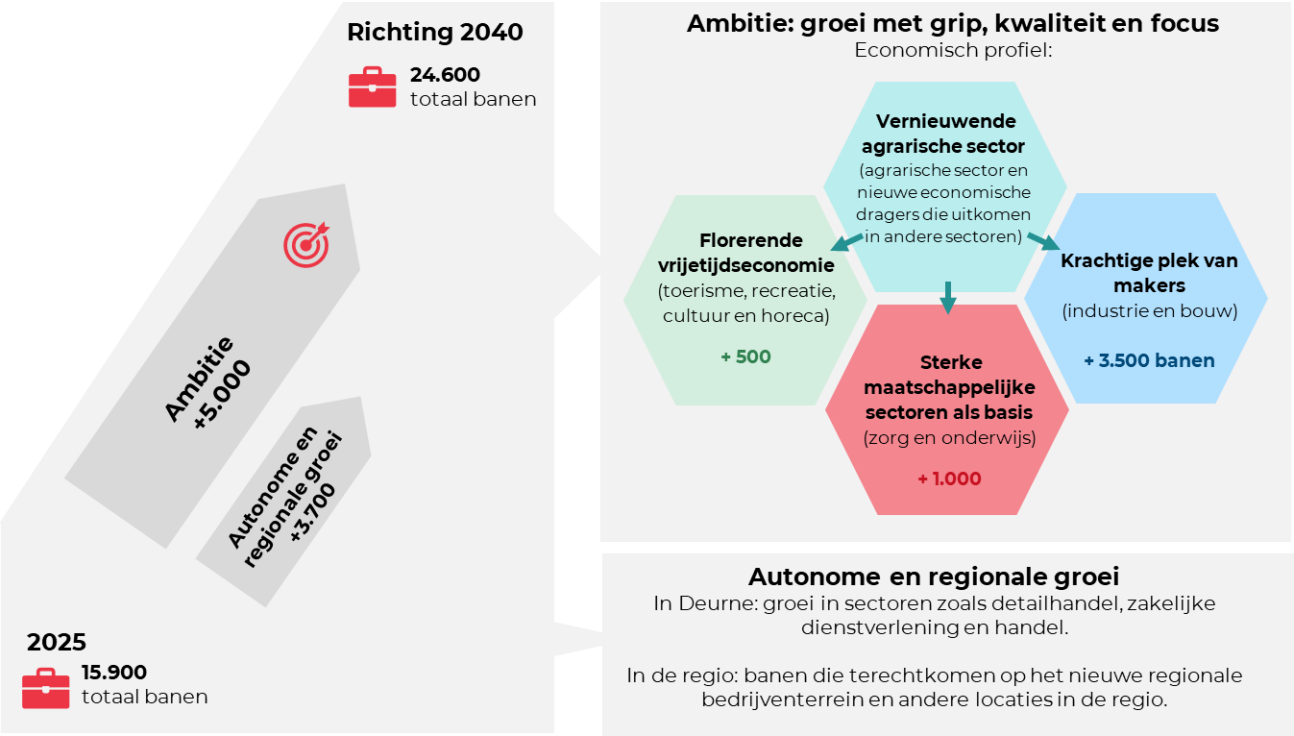

5. GEBIEDSGERICHTE UITWERKING

In dit hoofdstuk maken we de ruimtelijke vertaling van het economisch profiel. We laten zien hoe de economische ambities landen in verschillende delen van Deurne en hoe zij samenhangen met andere ruimtelijke opgaven en kansen. Zo ontstaat een integraal beeld waarin economie, ruimte en leefkwaliteit elkaar versterken.

5.1 TALENTEN VAN DE PLEK BENUTTEN

Vijf zones, vijf verschillende rollen in de economie van Deurne
Economische ambities krijgen pas vorm als ze ergens een plek krijgen. We vertalen daarom het economisch profiel naar de verschillende gebieden van Deurne en verbinden ze met andere ruimtelijke opgaven en kansen. Elke plek heeft eigen kwaliteiten, functies en ontwikkelruimte: de talenten van de plek. De ene plek kan meer economische ontwikkeling verdragen dan de andere. Door gebiedsgericht te werken ontstaat een toekomstbestendige economie die herkenbaar Deurnes is.

Deurne onderscheidt vijf typerende zones, elk met een specifieke rol in de economie. Per gebied worden het profiel, de economische kansen en de ruimtelijke randvoorwaarden uitgewerkt. Deze indeling vormt geen harde grens, maar een hulpmiddel om ontwikkelingen af te stemmen op wat een plek kan dragen en versterken, zodat de economische groei samenhangend en effectief wordt gerealiseerd. Of bestaande economie geconsolideerd.

Vooruitkijken: hoe ambities richting geven aan ruimte
De uitspraken bij dit onderdeel vormen geen planologische of directe ruimtelijke vertaling. We beschrijven vanuit de economische ambitie hoe deze ontwikkelingen ruimtelijk gefaciliteerd zouden kunnen worden en welke randvoorwaarden de groei vraagt. De precieze invulling en afstemming met andere opgaven worden later afgestemd in het traject van de omgevingsvisie. Hierin worden de verschillende belangen en opgaven integraal afgewogen, zodat doordachte en samenhangende keuzes kunnen worden gemaakt over de uiteindelijke ruimtelijke invulling.

Vitale kernen *Sterke bedrijventerreinen* *Productie landschap* *Reuring* *Natuur en rust*

Benutten van de talenten in het buitengebied

Ruimte voor initiatief, met waarden als kompas

Het buitengebied van Deurne is kenmerkend en divers maar staat ook voor opgaven. Zoals geschetst bij de speerpuntsector vernieuwende agrarische sector (pagina 25), gaan we opereren in een veranderend productielandschap. Om toekomstbestendig te blijven, zetten we bewust in op de kwaliteiten die het buitengebied al bezit: ondernemerschap en landschappelijke diversiteit. Deze kwaliteiten vormen de basis voor een strategie waarmee we vernieuwing, verbreding en een betere balans tussen economie, leefomgeving en natuur mogelijk willen maken.

Dit betekent dat we bouwen op de kansrijke initiatieven die in Deurne al ontstaan. We zetten stappen vooruit, pakken kansen waar mogelijk en sturen bij wanneer dat nodig is. Dit vraagt om anders denken (waarden leidend) en anders handelen (regels en uitvoering). Denk aan het gelijktijdig afwegen van economische, maatschappelijke en omgevingswaarden, maar ook aan het mogelijk maken van economische functies via nieuwe verdienmodellen voor lokale ondernemers en het anders benutten van vrijkomende bebouwing.

De juiste functie op de juiste plek

Tegelijkertijd weten we dat niet alles overal kan of past. Daarom werken we vanuit: “de juiste functie op de juiste plek”. Sommige gebieden vragen om verbreding of intensivering, andere juist om concentratie, verduurzaming of versterking van bestaande functies. Door functies te bundelen waar dat past en te scheiden waar dat nodig is, benutten we de kracht van elke plek en voorkomen we dat alles overal moet kunnen. Deze gebiedsgerichte benadering geeft richting aan de transitie van het buitengebied en biedt helder perspectief voor ondernemers.

Verbreding als motor voor brede welvaart

Nieuwe verdienmodellen en aanvullende activiteiten zijn essentieel om de transitie van het buitengebied te laten slagen. We werken daarom vanuit de overtuiging dat deze verbreding ook bijdraagt aan andere maatschappelijke en omgevingsambities binnen Deurne. Denk aan de positieve impact op de leefbaarheid, het bevorderen van de water- en bodemkwaliteit, het behoud van boeren in ons cultureel landschap en het vergroten van de binding tussen burger en het buitengebied.

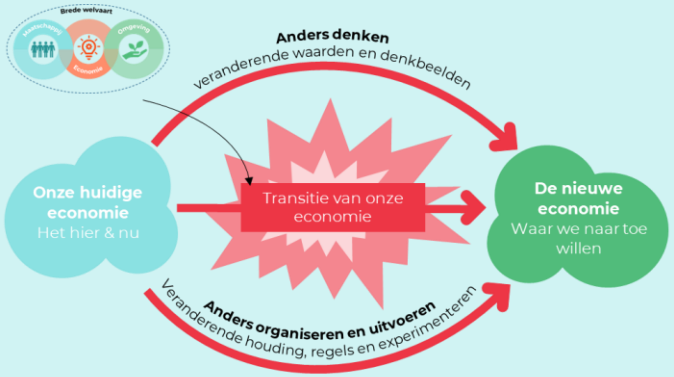

5.1.1 VITALE KERNEN

Profiel van de plek: de huiskamers van de gemeente.

De vitale kernen, Deurne, Liessel, Vlierden, Helenaveen en Neerkant, zijn de huiskamers van de gemeente. Dit zijn de plekken waar het dagelijks leven zich afspeelt. Waar mensen wonen, elkaar ontmoeten, gebruikmaken van voorzieningen en dicht bij huis werken. Voorzieningen liggen hier op korte afstand van woningen en vormen samen met de openbare ruimte het fundament onder leefbaarheid en samenhang.

Het centrum van Deurne vervult hierin een bijzondere rol als bruisend en multifunctioneel hart, met een concentratie van functies en activiteiten die de hele gemeente bedienen. De andere kernen hebben een kleinschaliger, lokaal karakter, waar wonen, maatschappelijke voorzieningen en kleinschalige bedrijvigheid elkaar versterken. Samen vormen zij een netwerk van herkenbare, levendige en functioneel complementaire plekken die de sociale en economische samenhang in Deurne dragen.

Wonen en sterke maatschappelijke sectoren samen laten groeien

In de bestaande kernen en bij uitbreidingen bouwen we voort op het principe dat wonen en voorzieningen integraal verbonden zijn. Nieuwe woonwijken zijn niet alleen plekken om te wonen, maar complete buurten waar scholen, zorg, buurtplekken, groen en ruimte voor ontmoeting vanzelfsprekend onderdeel zijn. Dit zorgt voor levendige, inclusieve wijken waar mensen elkaar ontmoeten en waar ruimte is voor werk en lokaal ondernemerschap, met name in maatschappelijke sectoren zoals onderwijs en zorg.

Leegstaand of onderbenut maatschappelijk vastgoed wordt actief benut om bestaande voorzieningen te versterken of nieuwe functies mogelijk te maken.

Vrijetijd als onderdeel van het dagelijks leven

Naast wonen en werken bieden de vitale kernen ruimte voor ontmoeting, ontspanning en vrijetijdsbesteding. Bij de ontwikkeling van nieuwe woonwijken wordt recreatie en sociale interactie vanaf het begin meegenomen. Groene zones, speelparken en sportvelden dragen bij aan hoge leefkwaliteit en stimuleren ontmoeting. Aanvullend ontstaat ruimte voor kleinschalige voorzieningen zoals horeca, fitness en wellness, yogastudio's en multifunctionele ruimtes waar bewoners dichtbij huis kunnen ontspannen. Goede verbindingen met het buitengebied en tussen de kernen maken deze woongebieden onderdeel van een groter recreatief netwerk. Hierdoor lopen wonen, voorzieningen en vrije tijd naadloos in elkaar over en wordt de vrijetijdseconomie stevig verankerd in het dagelijks leven van inwoners.

Accent vanuit het economisch profiel op:

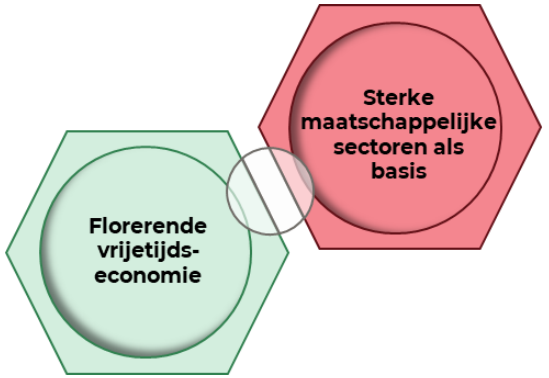

Centrum van Deurne als kloppend hart

Het centrum van Deurne neemt binnen de vitale kernen een bijzondere positie in. Hier komen functies samen die verder reiken dan de eigen kern. Detailhandel, horeca, cultuur, recreatie, maatschappelijke voorzieningen en evenementen zorgen voor reuring en dynamiek en maken het centrum tot dé ontmoetingsplek voor inwoners en bezoekers.

Om deze rol te versterken, creëren we meer ruimte voor vrije tijd, evenementen en belevenissen. Dit betekent plekken waar bewoners en bezoekers kunnen ontspannen, sporten, genieten van cultuur of samenkomen bij markten, evenementen en andere activiteiten. Het centrum wordt zo een levendige en multifunctionele plek, aantrekkelijk op verschillende momenten van de dag en het jaar.

Door in te zetten op een sterke mix van functies die elkaar aanvullen, blijft het centrum niet alleen economisch vitaal, maar ook sociaal en cultureel kloppend. Het fungeert als bron van werkgelegenheid en visitekaartje van Deurne.

5.1.2 STERKE BEDRIJVENTERREINEN

Profiel van de plek: ruimte voor maken en ondernemen.

Op de bedrijventerreinen van Deurne wordt de economische waarde van de gemeente gecreëerd. Hier vinden maakindustrie, bouw en aanverwante sectoren de ruimte om te produceren, te innoveren en te vernieuwen. Deze terreinen vormen een stevige basis voor werkgelegenheid en lokale welvaart.

Gericht ruimte geven aan de economie van Deurne
Deurne wil uitgroeien tot een krachtige plek voor makers. Bedrijventerreinen zijn daarin onmisbaar. De huidige bedrijventerreinen moeten toekomstbestendig zijn ingericht en aansluiten bij het economische profiel waarin Deurne sterk is. Tegelijkertijd staat de beschikbare ruimte op bedrijventerreinen onder druk. Woningbouw, transformatie en beperkte milieuruimte maken bedrijventerreinen schaarser en kwetsbaarder. De tijd waarin onbeperkte uitbreiding vanzelfsprekend was, ligt achter ons. Elke vierkante meter moet daarom bewust en strategisch worden ingezet, met oog voor kwaliteit, duurzaamheid en economische meerwaarde.

Daarom kiest Deurne voor **een én-én-én-strategie**. We beschermen de ruimte die we hebben, benutten deze slimmer en intensiever en voegen, waar dat niet volstaat, gericht nieuwe ruimte toe voor bedrijven die passen bij ons economisch profiel. Deze drie sporen zijn geen opeenvolgende stappen, maar gelijktijdige keuzes. Juist de combinatie daarvan is nodig om onze ambitie waar te maken.

Groeien met grip, kwaliteit en focus via een én-én-én-strategie

We beschermen bestaande ruimte voor bedrijventerreinen
De bestaande bedrijventerreinen zijn een belangrijk fundament van de Deurnese economie. We voorkomen transformatie naar bijvoorbeeld wonen (met uitzondering van de Haspelweg) of functies die niet bijdragen aan het economisch profiel. Als bedrijfsruimte verloren gaat door transformatie naar andere functies, kijken we naar het compenseren van deze “verloren” ruimte op andere locaties of gebruiksmogelijkheden te verruimen.

We benutten bestaande bedrijventerreinen slimmer en beter
We moderniseren, verduurzamen en intensiveren bestaande bedrijventerreinen en zetten in op meervoudig ruimtegebruik. We mengen waar dat kan en ontmengen waar dat moet: functies die goed samengaan met wonen krijgen elders een plek, zodat schaarse (milieu)ruimte op bedrijventerreinen beschikbaar blijft voor bedrijven die daar daadwerkelijk moeten zitten. Het uitgangspunt hierbij is de juiste functie op de juiste plek.

We creëren gericht nieuwe ruimte
Alleen beschermen en optimaliseren is onvoldoende. We maken extra ruimte voor werk op nieuwe locaties (of herbestemmings-mogelijkheden) die passen binnen ons economisch profiel, zoals circulaire productie, biobased ketens of productie in de toeleverketen van hightech- en maakindustrie. Nieuwe ruimte gaat altijd zorgvuldig en in balans met leefkwaliteit, landschap en brede welvaart.

Onze strategie voor het gericht creëren van nieuwe ruimte

Als derde spoor van de én-én-én-strategie zet Deurne in op het gerichte creëren van nieuwe ruimte, om de ambitie als krachtige plek voor makers waar te maken. Het gaat daarbij nadrukkelijk niet om méér ruimte voor alle typen bedrijvigheid, maar om ruimte voor sectoren die passen bij ons economisch profiel en toekomst bieden aan bedrijven die hier daadwerkelijk waarde toevoegen. De totale ruimtevraag is groot en kan niet één op één binnen de gemeentegrenzen worden opgevangen. Daarom maken we bewuste en scherpe economische en ruimtelijke keuzes. De rechterfiguur laat zien hoe wij de brede ruimtevraag stapsgewijs afpellen tot een realistische ontwikkelopgave die past bij Deurne:

- **Ontwikkeling van Brainport-Oost**, voor grootschalige en regionale bedrijvigheid waarvan vestiging binnen Deurne niet logisch of noodzakelijk is. Dit is in lijn met regionale afspraken.
- **Ontwikkeling van Kranenmortel-Zuid**, als gerichte lokale uitbreiding voor bedrijven die passen bij het Deurnese profiel en waarvoor doorgroei op korte afstand van bestaande locaties essentieel is.
- **Beter benutten van bestaande bedrijventerreinen**, zowel ruimtelijk (slimmer bouwen en efficiënter gebruik van kavels) als functioneel (het juiste bedrijf op de juiste plek, menging waar het kan en ontmenging waar het moet). Zie ook de én-én-én-strategie.
- **Benutten van vrijkomende agrarische bebouwing**, waar dit logisch en passend is, voor productiegebonden bedrijvigheid die aansluit bij het economische profiel van Deurne (zie ook pagina 43).

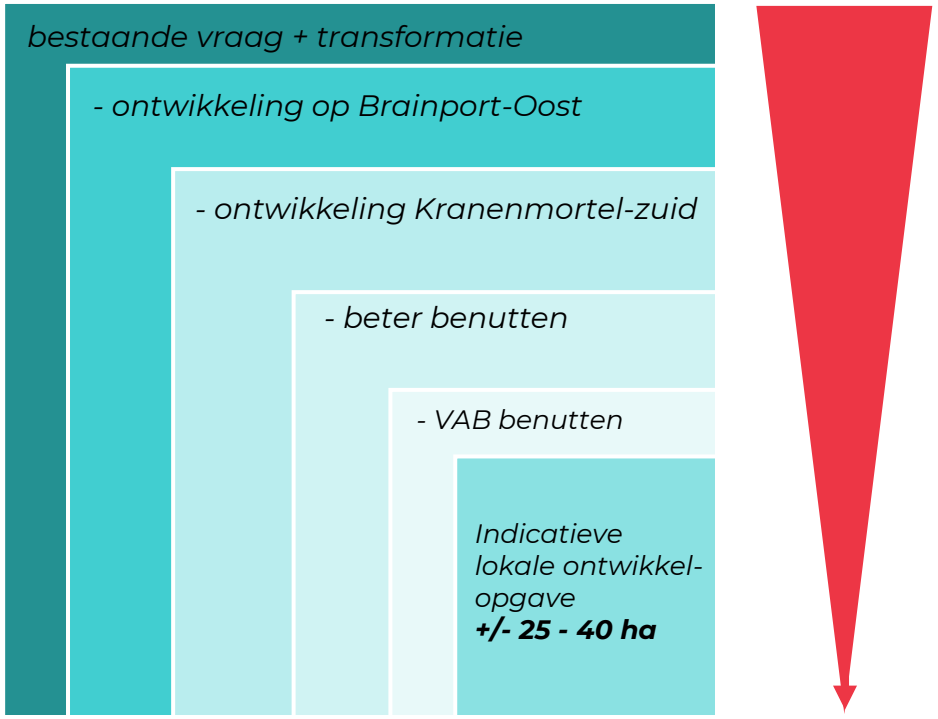

Accent vanuit het economisch profiel op:

Kansen voor versterking van Deurnese economie

Ontwikkelen nieuw bedrijventerrein

Door de keuzes op de vorige pagina ontstaat richting 2040 een realistischere en indicatieve ontwikkelopgave van circa 25-40 hectare voor een geheel nieuw bedrijventerrein. De exacte omvang hangt af van nader onderzoek, regionale afstemming, keuzes voor thematische en productiegerichte bedrijvigheid én uiteindelijk de integrale afwegingen binnen de omgevingsvisie.

Potentiële ontwikkellocaties

Voor de realisatie van de lokale ontwikkelopgaven en een nieuw bedrijventerrein kijken we naar de kwaliteiten en talenten van de plekken in Deurne. Dit programma geeft richting aan waar mogelijke de ruimte kan worden gevonden:

- **A67-zone Deurne-Oost.** Vanuit bereikbaarheid en ondernemersperspectief is dit een logische locatie. De nabijheid van de A67 en de regionale verkeersknoop maakt dit gebied geschikt om lokale en regionale werkgelegenheid uit te breiden. Tegelijkertijd vraagt het gebied een zorgvuldige afweging met aanwezige natuurwaarden in het zuidwestelijk gebied. In samenwerking met buurgemeente Asten kan het potentieel van deze locatie verder worden onderzocht.
- **Glastuinbouwgebied-N270.** Dit gebied biedt mogelijkheden voor herbestemming naar productiegerichte functies. Hier kunnen crossovers ontstaan tussen de agrarische sector, circulaire productie, energie en bouwsector, waarmee nieuwe economische kracht en innovatie worden gerealiseerd. Dit versterkt Deurne als krachtige plek voor makers.

Voor beide locaties (en eventuele andere) is het van belang om ontwikkelingen af te stemmen met omliggende buurgemeenten zoals Venray, Asten en Peel en Maas, zodat regionale synergie maximaal wordt benut.

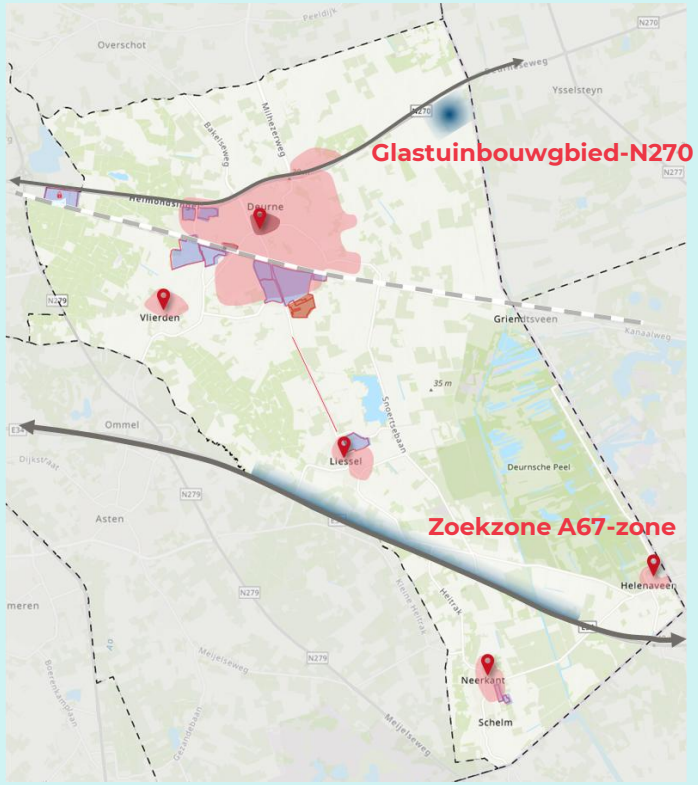

5.1.3 PRODUCTIELANDSCHAP

Profiel van de zone: de economische motor van en in het buitengebied.

Het buitengebied vormt een kraamkamer voor ondernemerschap, met ruimte voor pionieren én het verduurzamen van bestaand activiteiten. Het voedselproductiesysteem is niet alleen economisch rendabel, maar houdt ook rekening met ecologische en maatschappelijke impact door zo milieuvriendelijk mogelijk te produceren. Experimenteren en meervoudig ruimtegebruik spelen hier een grote rol.

Specifieke ontwikkelprincipes:

- (De overgang naar) circulaire landbouw, die ook intensief kan zijn.
- Duurzame energieopwekking ook in combinatie met mogelijk agrifood cluster op het terrein dat nu bestemd is voor glastuinbouwconcentratiegebied.
- Van land tot pand: stimuleren nieuwe teelten, be- en verwerken op het eigen erf en toepassen in lokale en regionale ketens *(pagina 45)*.
- Lokale energieopwekking als nieuw oogst- en verdienmodel, waar dit landschappelijk passend is, bijvoorbeeld zonne- of windenergie, biogas of andere circulaire toepassingen.
- Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's), ook rondom de kleinere kernen, benutten voor nieuwe vormen van lokale bedrijvigheid. Dit biedt ruimte voor innovatieve startups, dienstverlening, kleinschalige maakbedrijven en andere activiteiten die elders moeilijk inpasbaar of zijn of geen ruimte kunnen vinden.
- Benutten bestaande infrastructuur, waaronder zware netaansluitingen.

Accent vanuit het economisch profiel op:

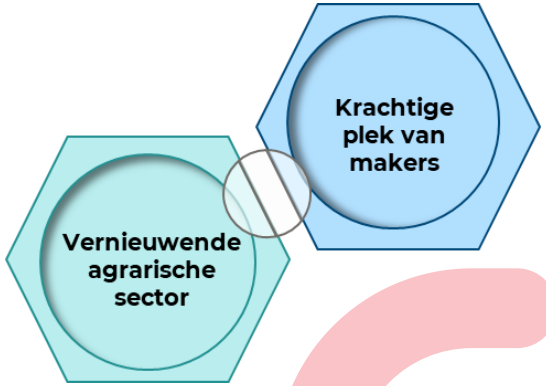

Van land tot pand: productie, maken en bouw

Ketenaanpak en synergie tussen oogst en verwerking

We zien kansen voor nieuwe teelten die verwerkt kunnen worden tot biobased materialen en toegepast in de (lokale) maakindustrie, als hoogwaardige grondstof voor de bouwsector of isolatie van woningen. Een ketengerichte aanpak is hierbij cruciaal om oogst en verwerking optimaal te organiseren. Zo bouwen we samen aan een sterke, duurzame keten.

Juiste functie op de juiste plek

Lokale verwerkingsfaciliteiten spelen een belangrijke rol in het efficiënt en op schaal verwerken van geteelde vezels tot biobased materialen. Door verwerking zorgvuldig in het buitengebied te organiseren, krijgen ondernemers mogelijkheden om hun activiteiten efficiënt en passend in te richten. Dit draagt bij aan de juiste functie op de juiste plek. We houden oog voor een gebalanceerde ruimtelijke indeling, waarbij wordt voorkomen dat schaarse ruimte op bedrijventerreinen onnodig wordt ingenomen door seizoensgebonden opslag- en verwerkingsfaciliteiten. Dit zorgt ervoor dat bedrijventerreinen beschikbaar blijven voor activiteiten die vanwege hun omvang of aard beter aansluiten bij die locaties.

Positieve impact van land tot pand:

- Nieuwe en betere verdienmodellen bieden ondernemers perspectief.
- Lokale productie creëert banen en versterkt de economie.
- Korte ketens besparen transportkosten en garanderen verantwoorde herkomst.
- Bijdrage aan woningbouwopgaven op een circulaire manier.
- Vermindering van CO_2-uitstoot en bijdrage aan klimaatdoelstellingen.
- Creëren van een gezondere leefomgeving door het vermijden van milieubelastende materialen.
- Verbetering van biodiversiteit, water- en bodemkwaliteit.

Ketengerichte benadering

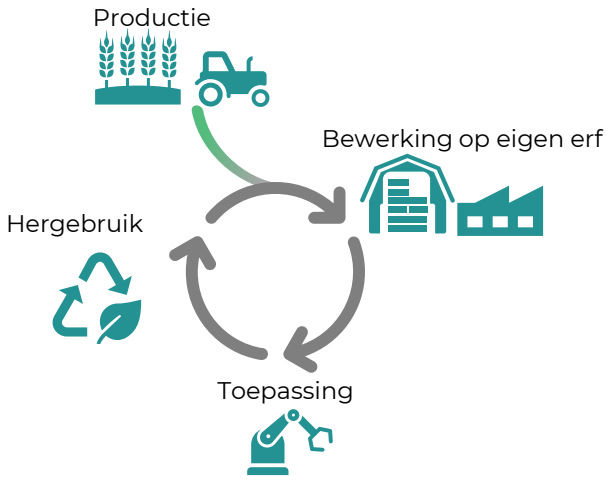

Milieuvoordelen biobased bouwen

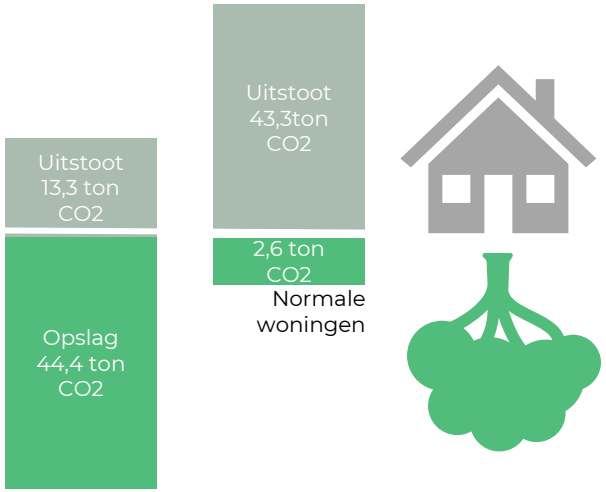

Bron: lezing Marjet Rutten

5.1.4 REURING

Profiel van de zone: tussen productie en rust.

Hier worden functies verweven in plaats van strikt gescheiden, waardoor landbouw, natuur en recreatie naast elkaar bestaan. Activiteiten worden gecombineerd met groenblauwe structuren, waardoor het landschap beleefbaar en aantrekkelijk is voor bewoners en bezoekers. Het accent ligt op ontmoeten en gezond leven, waarbij wordt ingezet op het voorkomen van zorgbehoefte, het stimuleren van een gezonde leefstijl en het creëren van een omgeving die uitnodigt tot ontmoeting, bewegen en recreatie.

Specifieke ontwikkelprincipes:

- Multifunctionele landbouw waarin agrarische productie wordt gecombineerd met natuurbeheer, landschapsontwikkeling, zorg, educatie, dag en verblijfsrecreatie en verkoop van streekproducten.
- Vrijkomende agrarische bebouwing wordt ingezet voor kleinschalige economische functies die passen bij de schaal en het karakter van het landschap, zoals agrotoerisme, natuurcampings, ecolodges, educatieve voorzieningen of hoogwaardige vergader- en ontmoetingslocaties.
- Recreatie ontwikkelt zich als samenhangend netwerk van wandel en fietsroutes, natuurbeleving en kleinschalige voorzieningen, waarbij intensiteit en programma worden afgestemd op de kwaliteit en draagkracht van de plek.
- Ontwikkelingen versterken bestaande landschappelijke structuren en dragen bij aan nieuwe verdienmodellen voor lokale ondernemers, zonder de rust en ruimtelijke kwaliteit aan te tasten.

Accent vanuit het economisch profiel op:

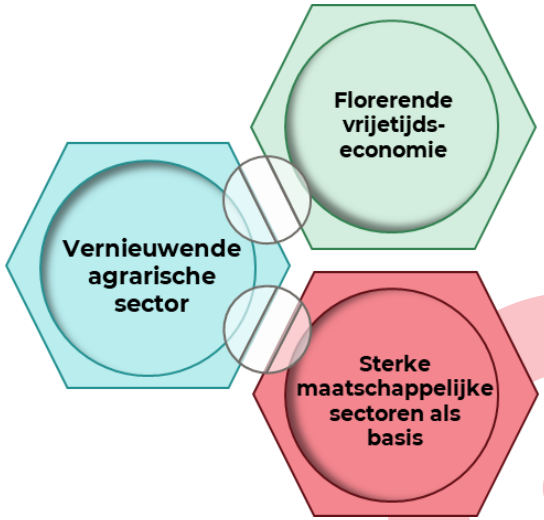

Plek voor reuring: verzilveren van kansen om echt werk te maken van een florerende vrijetijdssector

De Brink als potentieel multifunctioneel waterrecreatiegebied

De Brink is een waterrijk gebied en biedt een unieke kans om recreatieve functies te ontwikkelen en versterken, zoals horeca, sportvissen, waterbeleving en natuurontwikkeling. Door De Brink te transformeren tot multifunctioneel recreatiegebied ontstaat een trekker van formaat, passend bij Deurne als gastvrije achtertuin van Brainport, die direct bijdraagt aan werkgelegenheid, ondernemerschap en vrijetijdsmogelijkheden voor inwoners. Door dit te combineren met duurzame energieopwekking, kan tevens gewerkt worden aan een duurzame vrijetijdseconomie. De Brink kan daarmee ook een belangrijke schakel vormen in een groter recreatienetwerk tussen De Peel en de Liesselse bossen.

De Kraaijenbergse Plassen in Beers is een grote voormalige zandwinningslocatie die is omgevormd tot een waterrijk recreatiegebied met zwemmen, varen, watersport, horeca en natuureducatie. De combinatie van recreatie en natuurbeleving maakt het een trekker voor zowel inwoners als (internationale) toeristen.

Bron: wandelroutes.landvancuijk

Bron: EuroParcs

5.1.5 PLEK VOOR NATUUR EN RUST

Profiel van de plek: een gebied voor rust en bezinning.

De nadruk ligt hier op rust behoud en versterken van natuurwaarden en toevoegen van landschappelijke kwaliteit. De enige economische activiteit die gestimuleerd wordt in deze zone heeft te maken met recreatie en toerisme, met dien verstande dat de economische activiteiten het behoud of de beleving van het landschap ondersteunen. Belangrijke opgaven in deze zone zijn verbetering van waterkwaliteit, natuurherstel en het versterken van biodiversiteit.

Ontwikkelprincipes:

- Extensief gebruik is het uitgangspunt, passend bij de draagkracht en kernkwaliteiten van het landschap.
- Recreatie is kleinschalig, rustig en natuurgericht, zoals wandelen, fietsen en stiltebeleving, zonder verstoring van natuurwaarden.
- Nieuwe economische functies zijn alleen mogelijk wanneer zij natuur versterken of natuurbeleving ondersteunen, bijvoorbeeld via educatie of beheer.
- Het landschap fungeert als drager van mentale en fysieke gezondheid, waarbij ruimte wordt geboden voor verantwoord bewegen en natuurbeleving, met respect voor rust en ecologische kwaliteit.

Plek voor natuur en rust: verzilveren van kansen om echt werk te maken van een florerende vrijetijdssector

De Peel als Nationaal Park+ en de toegangspoort van Deurne

De Peel, bestaande uit de Deurnese Peel, Mariapeel en Groote Peel, biedt Deurne een kans om zich te positioneren als toegangspoort tot een groter Nationaal Park. Door in te zetten op natuurliefhebbers, recreanten en internationale bezoekers versterkt Deurne haar rol als gastvrije achtertuin van Brainport. Het gebied biedt ook ruimte voor ondernemerschap, waarbij economische activiteiten in en rond het Nationaal Park bijdragen aan vrijetijdsmogelijkheden, zonder afbreuk te doen aan de veerkracht van natuur en landschap. Zo ontstaat een gebied dat zowel herkenbaar als aantrekkelijk is en de identiteit van Deurne als toegangspoort versterkt.

Het Van Gogh Nationaal Park is een voorbeeld van een 'nationaal park nieuwe stijl', waarin overheden, bedrijven, organisaties en inwoners samenwerken aan inrichting, promotie en marketing. Het laat zien hoe natuur en cultureel erfgoed gecombineerd kunnen worden tot een herkenbare en aantrekkelijke beleving voor bezoekers. Het park versterkt duurzaam recreatie, creëert werkgelegenheid en ondersteunt lokale ondernemers, terwijl het landschap behouden blijft

Bron: Van Gogh Nationaal Park

Bron: Van Gogh Nationaal Park

5.2 SAMENVATTENDE KAART

Richtinggevend kader voor gebiedsgerichte keuzes
Ter afsluiting van dit hoofdstuk is een samenvattende kaart opgenomen die de gebiedsgerichte uitwerking van het economisch programma in één oogopslag zichtbaar maakt. Op deze kaart komen de vijf onderscheiden gebieden samen. De kaart laat zien hoe deze gebieden zich ruimtelijk tot elkaar verhouden en welke rol zij vervullen binnen het economische profiel van Deurne.

De samenvattende kaart is nadrukkelijk geen letterlijke of juridische planologische vertaling. De kaart dient als richtinggevend hulpmiddel om ruimtelijke- economische keuzes in samenhang te kunnen beoordelen. De verdere uitwerking en concrete ruimtelijke afwegingen vinden plaats binnen de Omgevingsvisie. Deze kaart biedt daarvoor een gemeenschappelijk referentiekader en helpt om economische ontwikkeling te verbinden met ruimtelijke kwaliteit, brede welvaart en de lange termijn ambities van Deurne.

- Vitale kernen
- Uitbreiding stedelijk gebied
- Productielandschap
- Reuring
- Plek voor natuur en rust
- Bedrijventerreinen
- Kranenmortel-Zuid
- Potentiële ontwikkellocatie nieuw bedrijventerreinen
- Potentiële ontwikkellocatie De Brink

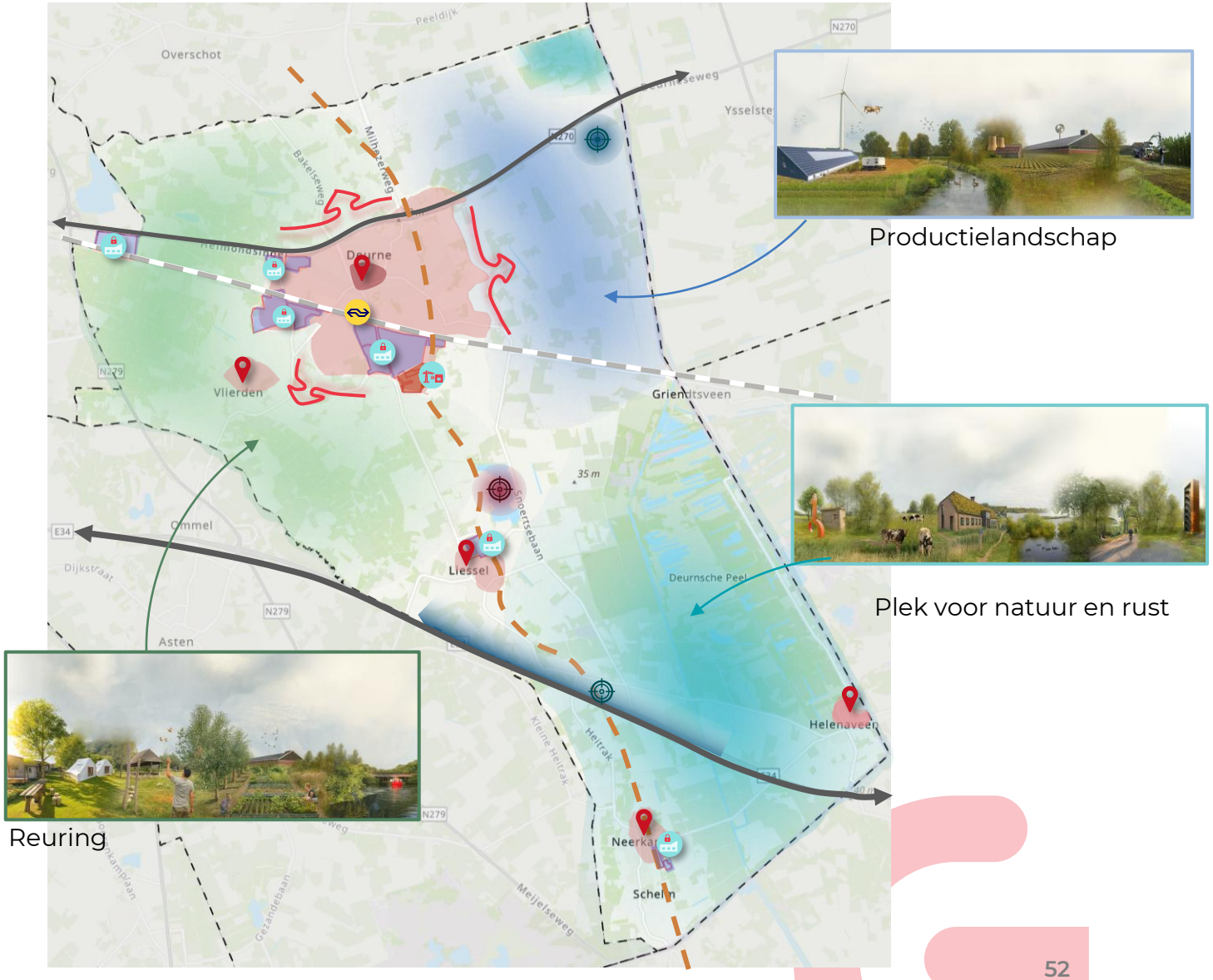

6. UITVOERING

In dit hoofdstuk beschrijven we wat we gaan doen, de acties, maatregelen en interventies die nodig zijn om de doelen te realiseren.

STERKE MAATSCHAPPELIJKE SECTOREN ALS BASIS

VOOR EEN DEURNE WAAR GEZONDHEID EN ONDERWIJS OP ORDE ZIJN

Wat gaan we doen?

- In regionaal verband is onderzoek uitgevoerd naar toekomstige voorzieningen in relatie tot de schaalsprong. We vertalen de uitkomsten naar de **Deurnese-barcode** die voor nieuwe woningontwikkeling aangeeft welke ruimte nodig is voor maatschappelijke functies en werk. In gebiedsprogramma's plannen we woningbouw en voorzieningen zoveel mogelijk samen zodat voorzieningen direct onderdeel worden van het dagelijks leven in de wijk.
- **Samenwerking met Techniekcentrum Brainport.** Het Techniekcentrum Brainport in Deurne biedt unieke vakopleidingen en vormt samen met toonaangevende metaalbedrijven de voorkeursroute voor vakmensen in de Peelregio. We continueren de samenwerking met het Techniekcentrum en intensiveren deze waar mogelijk, om de instroom van technisch talent in de regio verder te versterken.
- Naast techniek wordt ook de **Zorgcampus De Peel** versterkt, een bestaande zorgvariant waarin zorgorganisaties en onderwijsinstellingen nauw samenwerken. Door deze samenwerking stimuleren we de aanwas van personeel in de zorgsector, verbinden we lokale bedrijven en organisaties in de gemeente en regio hieraan, en zorgen we voor een sterkere instroom van talent richting banen in zorg en welzijn.
- We maken (**gezondheids-)zorg een onderdeel van werkgevers-dienstverlening en een nog op te richten strategisch accountmanagement economie** (waaronder gecombineerd accountmanagement maatschappelijke ontwikkeling). De zorgsector vormt nu nog geen vast onderdeel van het accountmanagement economie, terwijl veel vormen van dienstverlening ook van toepassing zijn voor deze werkgevers. We willen hierdoor nadrukkelijk de kansen tussen economie en zorg versterken.
- We zijn actief aangehaakt bij het **Werkcentrum Helmond-De Peel** en brengen Deurnese werkgevers in beeld voor aansluiting hierop. Het Werkcentrum Helmond-De Peel is één loket dat met integrale en laagdrempelige arbeidsmarkt-dienstverlening het bereik onder de beroepsbevolking vergroot, waardoor de arbeidsparticipatie groeit en de mismatch op de arbeidsmarkt verkleint. De rolverdeling is hierbij helder: het Werkcentrum faciliteert en verbindt vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, ondernemers bieden werk- en ontwikkelplekken, en de gemeente vervult een actieve regierol door werkgevers te informeren, te ondersteunen en te stimuleren om aan te sluiten. Een uitdaging blijft de betrokkenheid van het bedrijfsleven in Deurne, met name het midden- en kleinbedrijf. Als gemeente pakken we dit op door in een vroeg stadium werkgevers in beeld te brengen, met hen in gesprek te gaan over hun mogelijkheden en hen te ondersteunen bij het bieden van passende plekken voor kandidaten vanuit de arbeidsmarkt.
- Een **Leven Lang Ontwikkelen** (LLO) wordt een regionale prioriteit. We leggen daarnaast de nadruk op talentontwikkeling en talentprogramma's, waarbij langdurige samenwerkingen tussen gemeente, onderwijs, werkgevers en kennispartners worden geborgd. Zo kunnen mensen zich continu ontwikkelen, doorstromen naar nieuwe functies en bijdragen aan een arbeidsmarkt op maat.

- **Stage- en werkleertrajecten** worden structureel versterkt, onder andere via het werkleerbedrijf. Dit leidt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt op richting banen in zorg en welzijn en verbindt lokale talentontwikkeling aan maatschappelijke participatie.
- De **gemeente geeft zelf het goede voorbeeld** door ruimte te bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We faciliteren samenwerking tussen onderwijs, werkgevers en maatschappelijke instellingen om inclusief werkgeverschap breed te verankeren.
- We **stimuleren innovatie en kennisontwikkeling door intensieve samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en regionale netwerken** binnen Brainport. Regionale samenwerking is hierbij essentieel om kennis, schaal en innovatiekracht te bundelen. Door nadrukkelijk aan te sluiten bij Brainport en andere regionale netwerken benutten we de beschikbare expertise, faciliteiten en ontwikkelkracht optimaal. Dit versterkt ook maatschappelijke sectoren en zorgt ervoor dat onderwijs en zorg toekomstbestendig blijven.
- We **activeren onderbenutte arbeidsreserves** door gerichte programma's voor arbeidsmigranten en statushouders, die van grote economische betekenis zijn voor de lokale en regionale arbeidsmarkt. Deze groepen leveren een belangrijke bijdrage aan sectoren met structurele personeelstekorten. We sluiten hierbij aan bij het nieuwe beleidskader voor arbeidsmigranten en statushouders, zodat meer mensen duurzaam kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt en hun talenten optimaal worden benut.

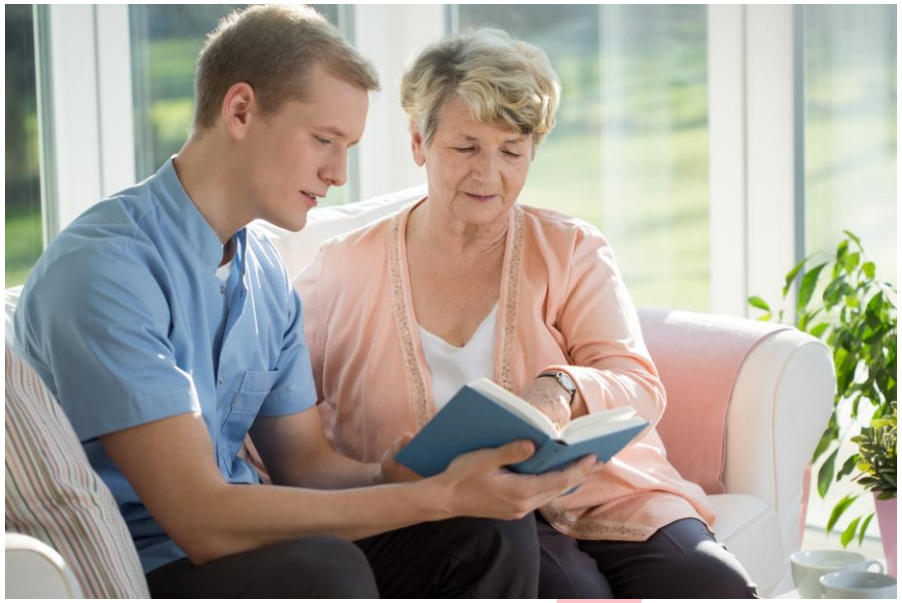

VERNIEUWENDE AGRARISCHE SECTOR

DEURNE ALS PIONIER IN AGRO-INNOVATIE ÉN NIEUWE ECONOMISCHE DRAGER

Wat gaan we doen?

- We **verankeren de keuzes vanuit dit programma in de Omgevingsvisie**, waarin één integrale afweging wordt gemaakt over het ontwikkelperspectief van Deurne richting 2050. Hierdoor ontstaat een consistent kader voor verdere ontwikkeling en strategievorming.
- We **creëren ruimte voor economische dragers** in het buitengebied die bijdragen aan de brede welvaartsontwikkeling in Deurne en de transitie van het landelijk gebied. We maken de opslag en de be- of verwerking van agrarische producten direct op de eigen locatie mogelijk. Tegelijkertijd willen we voorkomen dat er wildgroei ontstaat van verwerkingsfaciliteiten. Daarom kijken we goed naar 'de talenten van elke plek'.
- We versterken nieuwe **waardeketens, zoals een lokale en regionale keten voor biobased bouwmaterialen en eiwitteelten**. We verbinden initiatiefnemers, telers, afnemers, financiers en kennispartners, organiseren netwerkbijeenkomsten, ondersteunen coöperaties en zetten convenanten op die vraag en aanbod structureel bij elkaar brengen. Zo ontstaat een rendabele regionale keten met ruimte voor nieuwe bedrijvigheid.
- We werken het principe **"verdien de ruimte"** uit in duidelijke **richtlijnen voor meervoudig grondgebruik** en kleinschalige innovatieve bedrijvigheid in het buitengebied. Deze richtlijnen ontwikkelen we samen met ondernemers, zodat pioniersruimte ontstaat voor startups, hightech-toepassingen en verbrede landbouw.
- We verkennen de **mogelijkheid en haalbaarheid voor (actief) grondbeleid** in relatie tot het realiseren van de beoogde doelen met betrekking tot deze speerpuntsector. Actief grondbeleid kan een krachtig instrument zijn voor de transitie van het buitengebied. Dit instrument biedt flexibiliteit en samenwerking tussen grondeigenaren, waardoor versnipperde kavels efficiënter kunnen worden ingericht. Het draagt bij aan duurzame gebiedsontwikkeling, versterkt de agrarische structuur en ondersteunt tegelijkertijd natuur- en waterdoelstellingen. Door slim samen te werken, creëren we meerwaarde voor landbouw, natuur en de leefomgeving. Onze insteek hiermee: met grond krijg je plannen rond. Mogelijk ontstaan hierdoor ook oplossingen om andere opgaven aan te pakken op het gebied van woningbouw en energieopwekking.
- We continueren de **structurele samenwerking met de agrarische sector**. We zetten een constructief overleg op, gericht op gezamenlijke afstemming, kennisuitwisseling en realisatie van initiatieven. Door ondernemers actief te betrekken bij beleid en uitvoering, versterken we het pionierende karakter van Deurne en zorgen we voor gedragen keuzes die passen bij lokale talenten en kwaliteiten.
- We **actualiseren het pachtbeleid** zodat het beter aansluit op nieuwe vormen van landbouw, innovatieve verdienmodellen en maatschappelijke doelen zoals biodiversiteit, landschap en waterkwaliteit. Dit betekent dat we pacht gebruiken als instrument om deze vormen van landbouw en duurzame grondinzet actief te stimuleren en belonen, bijvoorbeeld via aangepaste voorwaarden, termijnen en duurzaamheidcriteria.

FLORERENDE VRIJETIJDSECONOMIE

DEURNE ALS GASTVRIJE ACHTERTUIN VAN BRAINPORT

Wat gaan we doen?

- **Businesscases en haalbaarheid toetsen.** We brengen de reeds verkende kansen voor dag- en verblijfsrecreatie (zie rapportage bouwstenen thema vrijetijdseconomie gemeente Deurne) verder in kaart door te onderzoeken of deze initiatieven daadwerkelijk haalbaar zijn. We toetsen de kansen in de vorm van specifieke businesscases op economische, maatschappelijke en ruimtelijke haalbaarheid en kijken naar de voorwaarden waaronder nieuwe concepten succesvol kunnen worden gerealiseerd. Zo kunnen we als gemeente specifieke kansen aanjagen en een goede samenwerking met ondernemers stimuleren.
- **Evenementen en vergunningverlening.** Er worden veel evenementen georganiseerd in Deurne, die van grote waarde zijn voor een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Tegelijkertijd is de regelgeving rondom vergunningen complex en soms een belemmering voor organisatoren. We onderzoeken hoe we deze processen kunnen versoepelen en hoe we organisatoren kunnen ondersteunen, zodat evenementen succesvol en efficiënt kunnen plaatsvinden.
- **Ruimtelijke inpassing en ontwikkeling.** We zorgen ervoor dat vrijetijdsbesteding vanaf het begin wordt meegenomen in ruimtelijke plannen. Bij de inrichting van nieuwe woonwijken, het buitengebied en bestaande kernen besteden we structureel aandacht aan recreatie, ontspanning en ontmoeting.
- **Stimuleren van samenwerking en innovatie.** We werken samen met ondernemers, maatschappelijke organisaties en regionale partners om het aanbod te versterken en te vernieuwen. Momenteel is er al een samenwerking met VVV en Land van de Peel, die gezamenlijk bijdragen aan de promotie en ontwikkeling van de regio. Deze samenwerking moet zich verder doorontwikkelen tot een volwaardig toeristisch platform, zodat Deurne zich kan positioneren als een aantrekkelijke bestemming voor zowel inwoners als bezoekers. Daarnaast stimuleren we vanuit het toeristisch platform innovatieve concepten en cross-overs tussen sectoren zoals recreatie, zorg, cultuur en agrarisch ondernemerschap actief.
- **Toegankelijkheid en inclusiviteit waarborgen.** We werken aan een vrijetijdsaanbod dat toegankelijk is voor alle doelgroepen en aansluit bij de diversiteit van onze bevolking. Daarbij besteden we aandacht aan betaalbaarheid, bereikbaarheid en variatie in het aanbod.
- **Monitoring en bijsturing.** We volgen de ontwikkelingen in de vrijetijdseconomie en sturen bij waar nodig. Door het monitoren van bezoekersstromen, economische impact en klanttevredenheid kunnen we ons beleid continu verbeteren en afstemmen op actuele ontwikkelingen.

KRACHTIGE PLEK VAN MAKERS

DEURNE ALS CENTRUM VAN HOOGWAARDIGE PRODUCTIE ÉN BOUW

Wat gaan we doen?

- We gaan bestaande **bedrijventerreinen beschermen** tegen ongewenst functieverlies. Bij transformatie compenseren we de economische waarde en werkgelegenheid, zodat ruimte voor werk behouden blijven.
- We starten een **onderzoek naar geschikte ontwikkellocaties** voor een nieuw substantieel bedrijventerrein (ca. +/- 25 - 40 hectare). Het terrein moet ruimte bieden aan bedrijven die bijdragen aan de regionale economische kracht en innovatie, met aandacht voor bereikbaarheid, infrastructuur, landschappelijke inpassing en duurzaamheid. Daarnaast is er aandacht voor infrastructuur, landschappelijke inpassing en duurzaamheid. In de verkenning kijken we eerst naar een ontwikkellocatie nabij de A67 (eventueel over de gemeentegrens heen), vanwege de directe regionale bereikbaarheid, en vervolgens naar het glastuinbouwgebied aan de noordoostzijde van Deurne (richting Venray).
- We onderzoeken de **optimalisatie van de bereikbaarheid en verkeersstructuur** van de bedrijventerreinen in Deurne, in samenhang met bestaande en toekomstige woningbouwontwikkelingen in en aan de randen van Deurne. In dit onderzoek is oog voor knelpunten en kansen voor de bereikbaarheid van bestaande en toekomstige bedrijventerreinen voor auto-, vracht-, fiets- en openbaar vervoer, evenals de effecten van economische groei en woningbouw op de verkeersstructuur. Daarbij kijken we naar ontsluitingswegen, knooppunten en interne routes en naar mogelijkheden voor slimmere en duurzamere mobiliteitsoplossingen.
- We **onderzoeken welke bedrijfsactiviteiten in het buitengebied** kunnen landen en onder welke voorwaarden. Hierbij richten we ons op economische dragers die aansluiten bij de kwaliteiten van het landschap, zodat nieuwe initiatieven op een verantwoorde manier ontwikkeld kunnen worden. Deze stap loopt tegelijkertijd op met actiepunten op de vorige pagina.
- **Voor elk bedrijventerrein maken we een actieplan** om de locatie toekomstbestendig te maken en te intensiveren. We inventariseren het huidige ruimtegebruik, brengen in kaart welke schuifruimte beschikbaar is en welke mogelijkheden voor intensivering er zijn. Waar nodig passen we het omgevingsplan aan, bijvoorbeeld door bebouwingsmogelijkheden te vergroten. Bij de plannen houden we ook rekening met mobiliteit, energie en klimaat. Door het ontwikkelen van actieplannen creëren we duidelijkheid en zekerheid voor ondernemers, investeerders en marktpartijen om strategische keuzes te maken of investeringen te doen. De actieplannen lopen tegelijkertijd op met het versterken van het organiserend vermogen.

- **Netcongestie** pakken we vanaf vandaag aan via een combinatie van sporen:

1. **Inventarisatie:** in samenwerking met ondernemers brengen we dag- en energieprofielen op de bestaande bedrijventerreinen in kaart.
2. **Verkenning lokale toepassingen:** samen met initiatiefnemers en ondernemerscollectieven onderzoeken we mogelijkheden voor Smart Energy Hubs, off-the-grid oplossingen, collectieve warmtevoorzieningen en groepscontracten. Hierbij bouwen we op lopende initiatieven, zoals de pilot verduurzamen Kranenmortel in samenwerking met Parkmanagement Peelland. Daarnaast onderzoeken Parkmanagement Peelland en de gemeente gezamenlijk de haalbaarheid van een energyhub op bedrijventerrein Willige Laagt. De gemeente fungeert hierbij als verbinder en facilitator.
3. **Planologische kaders:** we zorgen voor passende planologische kaders en faciliteren de netbeheerder(s) ruimtelijk bij het verzwaren van het stroomnetwerk en onderstations, zodat toekomstige uitbreidingen en nieuwe initiatieven probleemloos kunnen aansluiten.

7. STRATEGIE & ORGANISTIE

We leggen uit hoe we willen werken aan de uitvoering en op welke manier we samenwerken.

7.1 ORGANISEREN VOOR UITVOERING

Een dynamisch programma binnen de Omgevingsvisie

Dit economisch programma is een dynamisch document en vormt een inhoudelijke bouwsteen voor de Omgevingsvisie Deurne 2050. In de Omgevingsvisie wordt de integrale ruimtelijke koers van de gemeente vastgelegd, waarin wonen, werken, mobiliteit, ontmoeten en recreatie in samenhang worden beschouwd. De toenemende druk op de beschikbare ruimte en de regionale dynamiek vragen om scherpe keuzes, ook voor de economie.

Na vaststelling van de Omgevingsvisie wordt dit programma waar nodig aangepast aan de daarin gemaakte keuzes en uitgangspunten. Het programma krijgt vervolgens een formele status als omgevingsprogramma onder de Omgevingsvisie en valt daarmee onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van het college. Aan het omgevingsprogramma koppelen we een concreet uitvoeringsprogramma, met heldere prioriteiten, planning, inzet van capaciteit en monitoring van voortgang en effecten.

Sturen op brede welvaart en het principe 'verdien de ruimte'

Met dit programma kiest Deurne voor een economische ontwikkeling die bijdraagt aan brede welvaart en aan een evenwichtige groei van de gemeente. Dat betekent dat economische activiteiten niet alleen worden beoordeeld op hun economische waarde, maar ook op hun bijdrage op het gebied van duurzaamheid, leefbaarheid en de toekomstbestendigheid van Deurne. De gemeente stuurt daarmee op kwaliteit en samenhang, in plaats van op maximale groei.
De concrete afwegingen over welke economische activiteiten waar passen, worden na vaststelling van de Omgevingsvisie verder uitgewerkt. De Omgevingsvisie bevat de ruimtelijke keuzes die richtinggevend zijn voor de ontwikkeling van wonen, werken en voorzieningen. Dit economisch programma geeft daarvoor de inhoudelijke uitgangspunten, maar werkt de ruimtelijke vertaling niet uit. Die ruimtelijke uitwerking maakt geen onderdeel uit van dit programma, maar vormt wel het kader waarbinnen economische initiatieven worden beoordeeld. Daarbij werkt de gemeente integraal. Dit betekent dat economische, ruimtelijke, sociale en duurzame belangen in samenhang worden afgewogen, met een gezamenlijke verantwoordelijkheid binnen de organisatie. Voor initiatiefnemers houdt dit in dat plannen vanaf het begin in een bredere context worden bekeken en dat de gemeente actief meedenkt over de inpassing binnen de geldende kaders.

Strategisch accountmanagement en één herkenbare toegang voor ondernemers

Deurne gaat werken met strategisch accountmanagement als kerninstrument van het economisch beleid. Dit betekent dat de gemeente structureel en doelgericht relaties onderhoudt met ondernemers en sectoren die van strategisch belang zijn voor de lokale economie. Accountmanagement richt zich niet alleen op individuele vragen, maar vooral op het volgen van ontwikkelingen, het signaleren van kansen en knelpunten en het actief verbinden van economische initiatieven aan gemeentelijke en regionale opgaven.

Strategisch accountmanagement wordt georganiseerd vanuit één herkenbare toegang voor ondernemers. De gemeente richt hiervoor een ondernemersloket in dat fungeert als eerste aanspreekpunt, verbinder en procesbegeleider. Vanuit dit loket zorgen we voor snelle en duidelijke verbindingen binnen de gemeentelijke organisatie en met externe partners, zoals het bedrijfsleven, onderwijs, arbeidsmarkt- en kennisnetwerken. Ondernemers weten waar zij terechtkunnen en krijgen een consistente en integrale benadering.

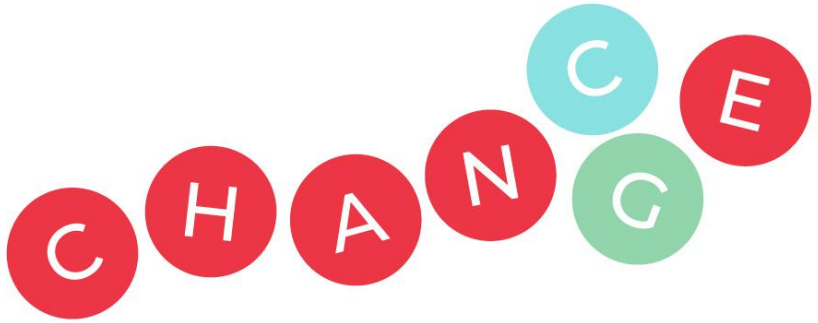

BIJLAGE

BIJLAGE I. VERDIEPING BANENINDEX EN WERKGELEGENHEID

Banenindex richting 2040: van rekenkundig scenario naar realistische ambitie

Een belangrijk uitgangspunt van dit programma is de ontwikkeling van de werkgelegenheid richting 2040. Banengroei kent onzekerheden en sturen op werkgelegenheid is geen exacte wetenschap. Economische omstandigheden, technologische ontwikkelingen en verhoudingen op de arbeidsmarkt veranderen voortdurend. Daarom combineert dit programma rekenkundige inzichten met bewuste beleidskeuzes. In deze bijlage lichten we toe hoe de ambitie van minimaal 5.000 extra banen in de vier speerpuntsectoren in dit programma tot stand is gekomen en welke afwegingen daaraan ten grondslag liggen.

Wat betekent een banenindex van 0,84?

De banenindex geeft de verhouding weer tussen het aantal banen en de omvang van de beroepsbevolking. Met een banenindex van 0,84 is Deurne een duidelijke woon- én werkgemeente. De gemeente wil deze positie behouden en ook richting 2040 zo dicht mogelijk bij de huidige balans blijven, passend bij de schaalsprong van Deurne. Wanneer de huidige economische structuur en sectorverdeling ongewijzigd worden doorgetrokken richting 2040, en rekening wordt gehouden met een verwachte groei van circa 18.000 inwoners (8.550 woningen, uitgaande van een huishoudgrootte van 2,1), ontstaat een rekenkundig scenario waarin circa 9.000 extra banen nodig zijn om de banenindex van 0,84 te handhaven.

Rekenmodel versus realiteit

In 2024 zijn voor Deurne drie economische ontwikkellijnen opgesteld en opgenomen als bijlage bij het Koersdocument. Ontwikkellijn 2 gaat uit van het vasthouden van de huidige banenindex, waarbij werkgelegenheid één-op-één meegroeit met de bevolkingsgroei, zonder expliciete keuzes in sectoren of ruimtegebruik. Dit leidt rekenkundig tot een behoefte van bijna 9.000 extra banen richting 2040.

Tegelijkertijd is de ruimte voor bedrijvigheid schaars, staat de arbeidsmarkt onder druk en verandert de demografische samenstelling van de bevolking. In die context kiest Deurne er bewust voor om niet te sturen op maximale kwantitatieve banengroei. In plaats daarvan wordt ingezet op een sterk en herkenbaar economisch profiel, met gerichte groei in sectoren die passen bij de schaal, beschikbare ruimte en identiteit van Deurne. Brede welvaart fungeert daarbij als kompas, waarbij groei steeds wordt afgewogen tegen effecten op leefomgeving, bereikbaarheid en voorzieningen.

Ontwikkellijn 2 uit het economisch profiel

	2003	2024/25	2040>	
Woningbouwopgave			+ 8.550	
Aantal personen per huishouden	2,8	2,3	2,1	
Aantal inwoners	32.000	33.180	51.135	
Beroepsbevolking	*18.240	19.000	29.282	
Aantal banen	**13.800**	**15.880**	**24.597**	**+8.717 banen**
Banenindex	**0,75**	**0,84**	**0,84**	

**uitgegaan van een zelfde verhouding (0,57) beroepsbevolking en aantal inwoners*

Gekozen koers: gerichte en realistische groei

Deurne kiest er daarom voor om ontwikkellijn 2 als uitgangspunt te nemen, maar deze nader in te vullen met duidelijke keuzes over richting en kwaliteit van de werkgelegenheidsgroei. De focus ligt op grip, kwaliteit en focus, in plaats van op maximale aantallen. Via het economisch profiel wordt ingezet op een gerichte groei van 5.000 extra banen richting 2040. Deze groei vraagt om actieve inzet en sluit aan bij wat op basis van (lokale en regionale) ontwikkelingen en economische structuur realistisch en wenselijk is. In hoofdstuk 4 wordt uitgewerkt hoe de speerpuntsectoren hieraan bijdragen. In grote lijnen verwachten we

- Dat de sterke maatschappelijke sectoren, in lijn met de bevolkingsgroei, kunnen groeien met circa 1.000 banen;
- In de vrijetijdseconomie kunnen circa 500 banen worden toegevoegd;
- De grootste groei zit echter in de toch al sterke maakindustrie, met een geschatte toename van circa 3.500 directe en indirecte banen;
- De werkgelegenheid in de agrarische sector neemt naar verwachting af, de groei zit vooral in deze nieuwe combinaties met de andere speerpuntsectoren.

Autonome en regionale groei

Naast deze gerichte groei wordt rekening gehouden met circa 3.700 banen aan autonome en regionale groei in andere sectoren, zoals detailhandel, zakelijke dienstverlening en handel. Deze groei hangt samen met de schaalsprong van Deurne en de toename van inwoners en voorzieningen, maar ook met ontwikkelingen in de omliggende regio. Zo laat recent onderzoek zien dat op het Regionaal Bedrijventerrein Brainport-Oost circa 4.000 – 5.000 banen kunnen landen, wat ertoe leidt dat het aandeel Deurnenaren dat buiten Deurne werkt zal toenemen.

Samenvattend

Binnen dit programma ligt de focus op de gerichte groei van 5.000 banen via het economisch profiel en de vier speerpuntsectoren, aangevuld met autonome en regionale groei. Hiermee wordt ingezet op het in stand houden van een gezonde woon-werkbalans, vergelijkbaar met de huidige situatie, en blijft Deurne een aantrekkelijke woon- én werkgemeente.

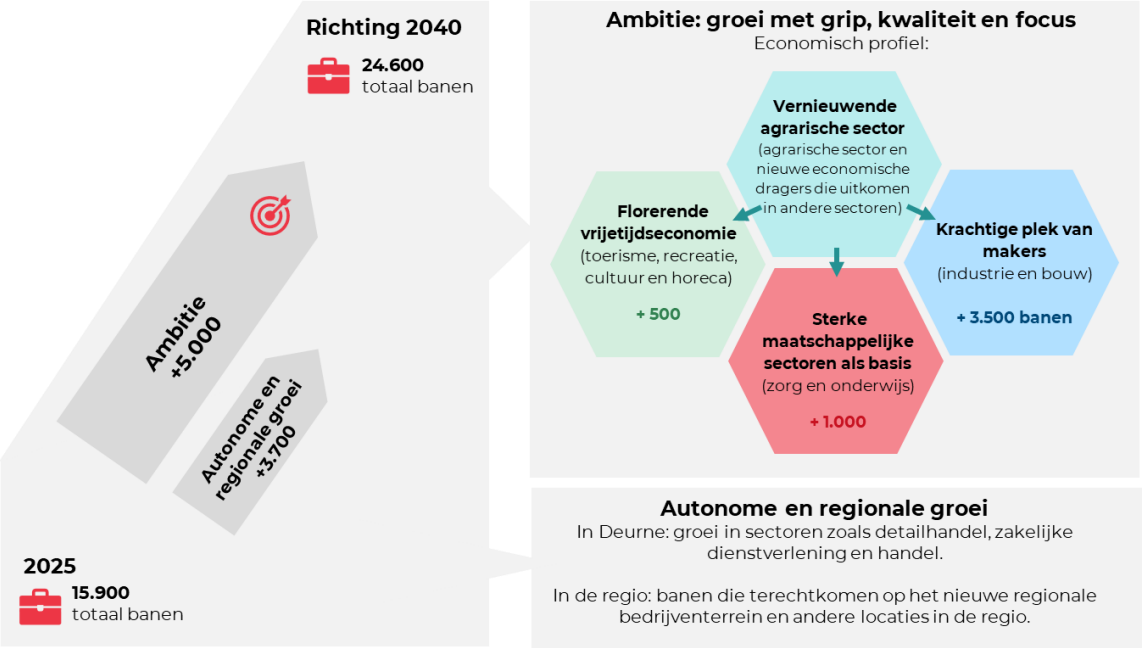

Cijfers in de bovenstaande figuur zijn afgerond

BIJLAGE II. TOTSTANDKOMING VAN DIT PROGRAMMA

Dit programma is tot stand gekomen via een uitgebreid proces van samenwerking en afstemming tussen verschillende beleidsvelden binnen de gemeente Deurne. De basis is gelegd door de beleidsambities en visies uit bestaande gemeentelijke beleidsstukken samen te brengen. Ambtenaren uit diverse vakdisciplines hebben via gerichte werksessies bijgedragen aan de uitwerking en totstandkoming van dit programma. Op deze manier is een breed gedragen en integraal beleidsdocument ontstaan dat de specifieke context en ambitie van Deurne weerspiegelt.

Ondernemers uit Deurne zijn via een online enquête actief betrokken bij het programma. Circa 100 ondernemers uit uiteenlopende sectoren, zoals industrie, logistiek, landbouw, detailhandel, horeca, zorg en recreatie, hebben hun input geleverd. De resultaten van de enquête zijn waardevol en bieden inzicht in de kansen, uitdagingen en behoeften van het lokale bedrijfsleven. De afgelopen jaren zijn daarnaast gesprekken gevoerd met inwoners en ondernemers over economische thema's. Tijdens een werksessie met ondernemers, vertegenwoordigers van ondernemers-verenigingen en andere organisaties zijn de uitkomsten van de enquête besproken en zijn de contouren van het Omgevingsprogramma verder uitgewerkt. Deze actieve betrokkenheid van ondernemers zorgt ervoor dat het programma niet alleen beleidsmatig, maar ook praktisch aansluit bij de realiteit van het lokale bedrijfsleven. Daarnaast is de gemeenteraad van Deurne via een werksessie betrokken en is gericht input opgehaald over specifieke strategische keuzes en economische ambities van de gemeente.

BIJLAGE III. RESULTATEN ONDERNEMERSENQUÊTE

130 respondenten

In welke sector zijn ze actief?

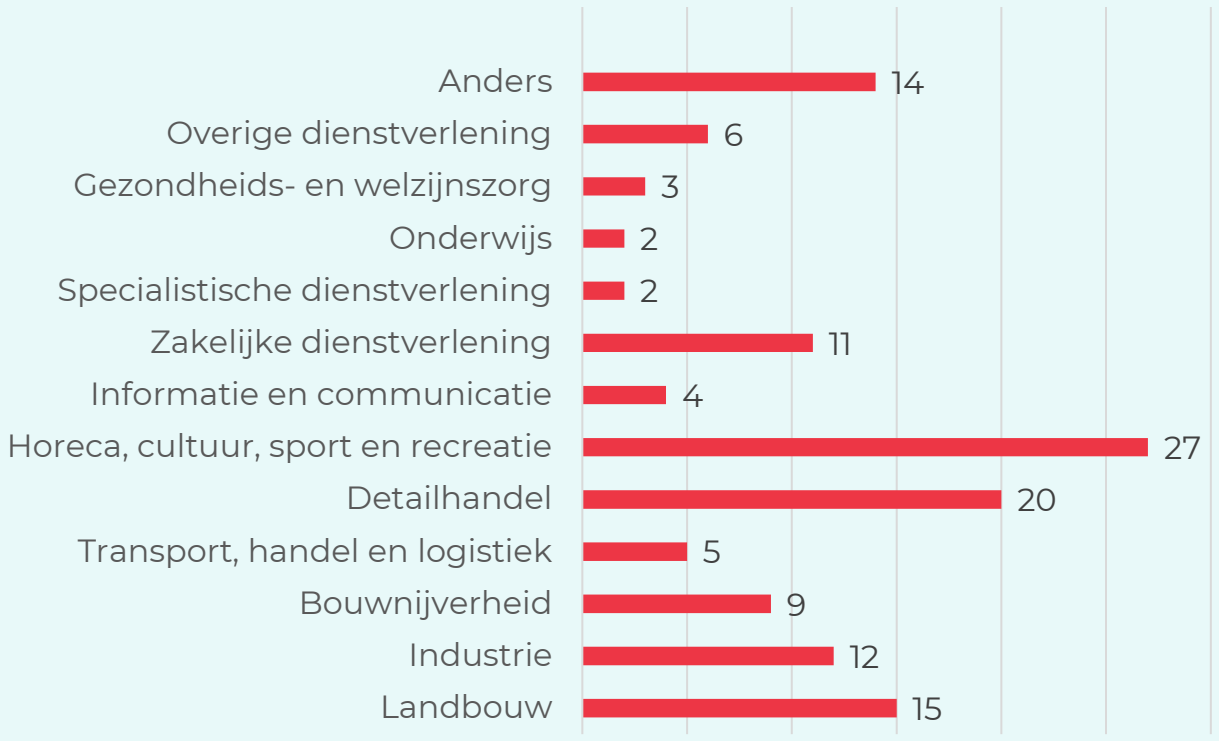

De economie van Deurne in 3 woorden

Groei van mijn bedrijf	36	64	**Dat werknemer tevreden zijn**
Een economie gericht op maximale groei en winst, ongeacht de impact op samenleving en milieu	27	73	**Als een bedrijf niet maatschappelijk verantwoord onderneemt verdient zij niet verder uit te breiden**
Een gemeente die vooral draait om wonen en recreatie met minder nadruk op werkgelegenheid.	6	94	**Een gemeente waar naast wonen ook voldoende ruimte is voor werk, zodat wonen en werken in balans blijven.**
De gemeente maakt samen met ondernemers topprioriteit van de aanpak van netcongestie en de energietransitie	71	29	Bedrijven zijn zelf voor de overgang naar duurzame energie
Het aantrekken van werknemers uit het buitenland met bijbehorende ondersteuning voor taal en huisvesting	46	54	**Uitsluitend inzetten op automatisering en lokale arbeidskrachten, zelfs als dat een tekort aan werknemers betekent**
De gemeente moet bedrijven actief stimuleren om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan te nemen.	49	51	**Bedrijven moeten zelf kunnen kiezen wie ze aannemen, ook als dat nadelig is voor kwetsbare groepen.**

De enquête bestond uit verschillende meerkeuzevragen (antwoord a of b). De dikgedrukte antwoorden zijn het meest ingevuld. De balk geeft aan hoeveel % van de respondenten heeft gekozen voor het antwoord dat het vaakst is ingevuld.

In het buitengebied moet de nadruk blijven op de traditionele agrarische activiteiten	20	80	**Het buitengebied moet meer kansen gaan bieden voor nieuwe vormen van bedrijvigheid zoals een boerencamping, recreatie, zorg of maakindustrie**
Bedrijventerreinen die snel en kosteneffectief ontwikkeld worden	25	75	**Bedrijventerreinen die toekomstbestendig en duurzaam zijn, zelfs als dat betekent dat de ontwikkeling langer duurt en duurder is**
Het uitgeven van schaarse bedrijfsgrond aan de eerste gegadigden	39	61	**Sturen op duurzaamheid en circulaire bedrijfsvoering, ook als dat betekent dat sommige bedrijven hierdoor geen grond kunnen krijgen**
Dat de gemeente investeert in de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen om economische groei te stimuleren	42	58	**Het optimaliseren van de bestaande bedrijventerreinen die we hebben**
De gemeente moet vooral lokale ondernemers en het midden- en kleinbedrijf ondersteunen	77	23	De gemeente moet nieuwe bedrijven aantrekken om zo werkgelegenheid en investeringen te vergroten
Dat ondernemers in Deurne zelfstandig hun eigen uitdagingen aanpakken	18	82	**Dat ondernemers meer samenwerken om gezamenlijke uitdagingen aan te pakken en kansen te benutten**

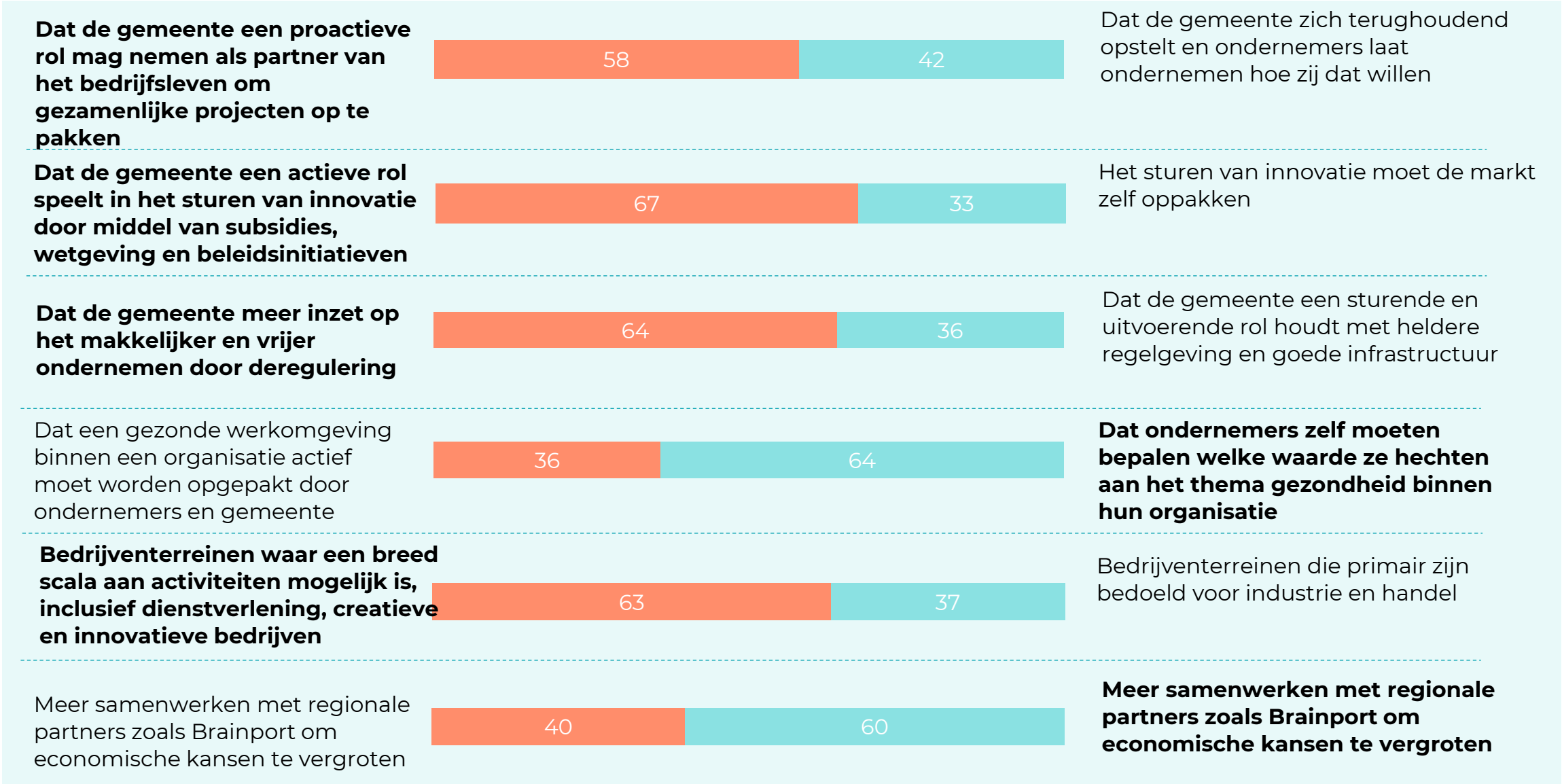
Dat de gemeente een proactieve rol mag nemen als partner van het bedrijfsleven om gezamenlijke projecten op te pakken
58
42
Dat de gemeente zich terughoudend opstelt en ondernemers laat ondernemen hoe zij dat willen
Dat de gemeente een actieve rol speelt in het sturen van innovatie door middel van subsidies, wetgeving en beleidsinitiatieven
67
33
Het sturen van innovatie moet de markt zelf oppakken
Dat de gemeente meer inzet op het makkelijker en vrijer ondernemen door deregulering
64
36
Dat de gemeente een sturende en uitvoerende rol houdt met heldere regelgeving en goede infrastructuur
Dat een gezonde werkomgeving binnen een organisatie actief moet worden opgepakt door ondernemers en gemeente
36
64
Dat ondernemers zelf moeten bepalen welke waarde ze hechten aan het thema gezondheid binnen hun organisatie
Bedrijventerreinen waar een breed scala aan activiteiten mogelijk is, inclusief dienstverlening, creatieve en innovatieve bedrijven
63
37
Bedrijventerreinen die primair zijn bedoeld voor industrie en handel
Meer samenwerken met regionale partners zoals Brainport om economische kansen te vergroten
40
60
Meer samenwerken met regionale partners zoals Brainport om economische kansen te vergroten

Een centrum met focus op winkels en horeca als kern van bedrijvigheid	29	71	**Een centrum met een bredere invulling, waar ook ruimte is voor evenementen, zorg, maatschappelijke functies en andere vormen van bedrijvigheid**
Deurne moet investeren in nieuw toeristisch aanbod, zoals in (beleef)routes, horeca	37	63	**Deurne moet eerst bestaande toeristische voorzieningen behouden en versterken, uitbreiding komt later**
Nieuw aanbod moet tegelijk inspelen op inwoners en bezoekers	71	29	Nieuw aanbod moet eerst gericht zijn op inwoners, daarna op bezoekers
Nieuwe toeristische initiatieven mogen het landschap en de identiteit veranderen als dat groei oplevert	17	83	**Nieuwe toeristische initiatieven moeten passen bij het landschap en de Deurnese identiteit behouden**
Aanbieders moeten meer samenwerken in bijvoorbeeld ketens om het toeristisch aanbod te versterken	39	61	**Aanbieders kunnen zelfstandig blijven opereren; samenwerking in optioneel**

Dit rapport is met uiterste zorgvuldigheid tot stand gekomen op basis van deskundig onderzoek. Onderhavig rapport bevat een weergave en interpretatie van (delen van de) onderzoeksresultaten. Het is anderen toegestaan om (delen van) het rapport en gehanteerde methodieken en modellen te kopiëren, distribueren, vertonen, op te voeren zolang Ginder als maker van het werk wordt vermeld en het werk niet commercieel wordt gebruikt.

GINDER
Brugstraat 1a
5211 VS 's-Hertogenbosch
T: 088 210 02 00
E: info@wij*zijn*ginder.nl
I: wij*zijn*ginder.nl

GINDER
komt het tot leven